

SCB-Indikatorer

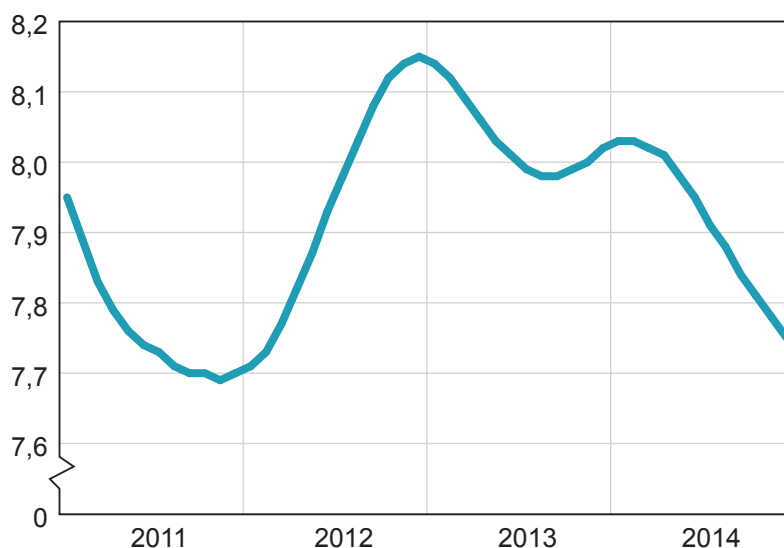
E K O N O M I S K M Å N A D S Ö V E R S I K T

Statistiska centralbyrån Statistics Sweden

Arbetslösheten sjunker

Andel arbetslösa av arbetskraften
Procent, trendskattning

- Stark julhandel
Sid 8
- Uppstuds för tjänsteproduktionen
Sid 10

I fokus:
**Regional-
räkenskaperna
snabbas upp**
sid 12

KOMMENTARER & ANALYS

INNEHÅLL

Konjunkturläget.....	2	Näringsliv.....	14
Industri.....	4	Priser.....	14
Utrikeshandel.....	7	Arbetsmarknad.....	16
Handel, konsumtion och tjänster.....	8	Finansmarknad.....	17
Bygghandelsmarknad.....	11	Internationell utblick.....	19
"I fokus".....	12	Svenska ekonomiska indikatorer.....	22

KONJUNKTURLÄGET

Fortsatta nedjusteringar av BNP-prognoserna

På den internationella scenen har 2015 startat ungefär som 2014 avslutades; oljepriset har fallit och tillväxtprognoserna har reviderats ned. När vi förra månaden skrev om det dramatiska fallet i oljepriset så låg Brentoljan på runt 60 US dollar per fat. Prisrasen stannade dock inte där utan fortsatte över jul och nyår och en bit in på 2015. Sedan mitten av januari har dock en stabilisering skett runt 50 dollar. Det lägre oljepriset är positivt för världsekonomin men trots det sänkte nyligen Världsbanken prognosen för årets globala tillväxt. Man bedömer att återhämtningen i världsekonomin är utsatt för betydande risker och att det bara är i USA det ser riktigt ljus ut. Chefekonomen Kaushik Basu sade att världen har en situation där "ett stort tåg dras av en enda motor". Man målar en ganska mörk bild av utvecklingen även de kommande åren och räknar med i stort sett oförändrad tillväxt både 2016 och 2017. De dystra beskederna ledde till prisfall för råvaror, i synnerhet koppar och järnmalm, samt fall för aktier inom gruv- och stålindustrin. Även IMF kom med beska besked i sin uppdaterade World Economic Outlook. Man skriver att de positiva influenserna från det lägre oljepriset och försvagningarna av euron och yenen överskuggas av negativa krafter. IMF tror att tillväxten i både euroområdet och Japan blir fortsatt svag 2015 och att Ryssland går in i en djup recession. Prognosen för tillväxt- och utvecklingsländerna har reviderats ned och man tror på en fortsatt inbromsning i Kina.

Även på hemmaplan har tidigare tillväxtförhoppningar kommit på skam och regeringen reviderade för ett par veckor sedan ned prognosen för årets BNP-utveckling från 2,8 till 2,1 procent. Den långsamma återhämtningen i omvärlden väntas hålla tillbaka tillväxten i den svenska ekonomin och man bedömer att de offentliga finanserna kommer att visa underskott de närmaste fyra åren. Arbetslösheten väntas också sjunka i en lägre takt än vad man tidigare trott. Även Swedbank reviderar i en färsk prognos ned årets tillväxt och tror nu att BNP ökar med 2,2 procent, en nedjustering med 0,2 procentenheter. Även om förväntningarna på tillväxten i Sverige sänkts så är prognoserna fortfarande betydligt högre än i de flesta jämförbara länder. Swedbank skriver dessutom att utsikterna för svensk ekonomi är förhållandevis goda och att den underliggande dynamiken är positiv. Efter att hushållen dragit svensk ekonomi under de senaste åren

så tror man att deras roll minskar och att företagen i högre grad bidrar till aktiviteten via export och investeringar. De totala investeringarna väntas växa med drygt 5 procent i år och kring 6 procent 2016 vilket skulle innebära att investeringskvoten nästa år blir 25 procent av BNP och därmed når upp till nivån från före finanskrisen.

Draghi startar sedelpressen

I euroområdet var den största makroekonomiska nyheten under januari att den europeiska centralbanken (ECB) med start i mars kommer att börja köpa statsobligationer i stor skala. Tillsammans med redan implementerade stödköp av andra tillgångar kommer det innebära att ECB köper värdepapper för 60 miljarder euro i månaden. Att dessa så kallade kvantitativa lättnader skulle komma var väntat efter att ECB-chefen Mario Draghi vid flera tillfällen sänt signaler om att det låg i pipeline. De månatliga köpen blir dock större än vad marknaden förväntat sig och dessutom sätts, till skillnad mot förväntat, ingen borte gräns för hur länge de ska pågå. Beskedet från ECB är att stödköpen ska hålla på åtminstone till slutet av september 2016, men om man då inte ser en tydlig trend uppåt i inflationen så kommer de att fortsätta. Sammantaget kommer ECB att öka den europeiska penningmängden med minst 1 100 miljarder euro vilket är ungefär dubbelt så mycket som marknaden förväntat sig. Flertalet analytiker är trots det skeptiska till effekterna både på inflationen och på tillväxten. Köpen lanseras relativt sent och kommer i ett läge där marknadsräntorna i stora delar av euroområdet redan är rekordlåga. Med tanke på att många euroländer har en svag banksektor så finns det en risk att de nya pengarna inte når ut till företagen och hushållen. Något som talar för detta är att bankernas efterfrågan på de generösa lån för vidareutlåning (TLTRO) som ECB lanserade i höstas varit låg.

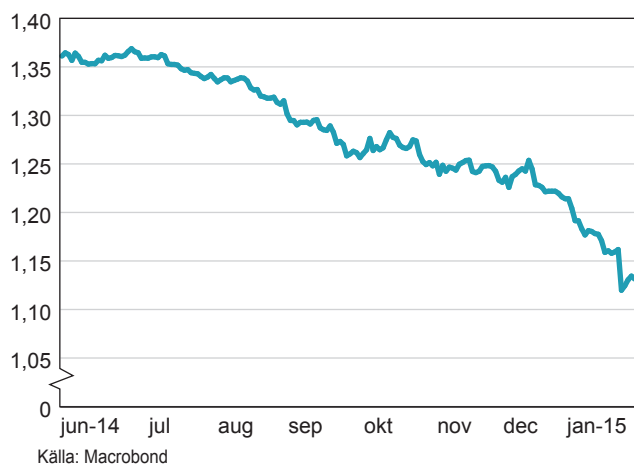
Grexit på tapeten igen

Näst efter ECB:s besked om stimulanser har det stora samtalsämnet bland ekonomer i euroområdet varit det grekiska nyvalet. Resultatet där har återaktualiserat det som kommit att kallas "Grexit", det vill säga att Grekland lämnar eurosamarbetet. Skälet är att det segrande partiet Syriza vill skriva ner statsskulden och upphöra med den svångremspolitiken som landet tvingats till av sina långgivare. Sannolikheten att långgivarna ska acceptera detta är förmodligen ganska liten och om den nya grekiska regeringen håller fast vid vad de sa i valrörelsen så är risken överhängande att man tvingas ställa in betalningarna och lämna

EMU. Till skillnad mot våren 2012, då detta scenario för första gången var uppe på agendan, så är varken marknadsaktörer eller europeiska politiker speciellt oroliga för spridningseffekter till övriga euroområdet. Skälet till det är att större delen av Greklands skulder tagits över av den så kallade "trojkan" (IMF, EU-kommissionen och ECB) som därmed får ta de eventuella kreditförlusterna. Ett utträde våren 2012 hade i mycket högre grad slagit mot europeiska banker och därmed utgjort ett hot mot det europeiska finansiella systemet. Dessutom har euroländerna sedan dess byggt upp den europeiska stabilitetsmekanismen (ESM) som har stora tillgångar fonderade för att trygga den finansiella stabiliteten i euroområdet.

De flesta bedömare trodde att Syriza, med ledaren Alexis Tsipras i spetsen, skulle tona ned sina krav när de väl vunnit makten, men den första tidens agerande i regeringsställning tyder inte på detta. Istället har man valt att vidhålla sin hårda linje mot långivarna och bland annat meddelat att minimilönen kommer att höjas och att planerade privatiseringar ställs in. Detta gör att en Grexit ter sig mer sannolik idag än innan valet och har lett till nedgångar på Atenbörsen och kraftigt stigande grekiska räntor. Prissättningen på så kallade CDS-kontrakt som skyddar köparen mot en betalningsinställelse indikerar nu över 70 procents sannolikhet för att Grekland ställer in betalningarna.

Eurokursen EUR per USD

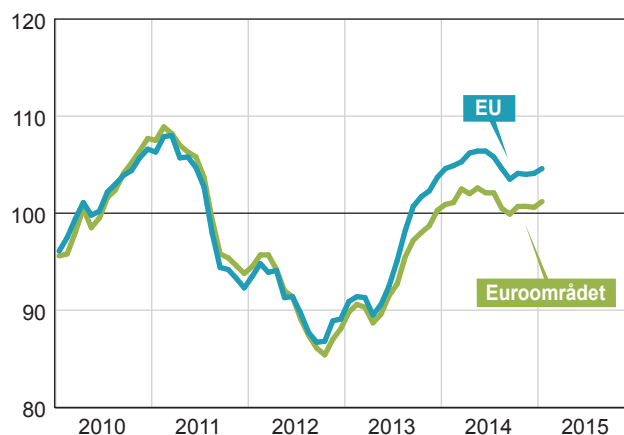
Euron allt svagare

Med tanke på att Syriza har haft en klar ledning i opinionen under en längre tid så hade marknaden räknat med att de skulle vinna valet och det är en av anledningarna till att euron tappat mycket i värde på senare tid. Tillsammans med ECB:s besked om kvantitativa lättnader har detta fått euron att depreciera med nästan 7 procent mot dollarn under januari. Euron tappade mycket i värde även under andra halvåret i fjol och är nu på den lägsta nivån på över 11 år. Den kraftiga euroförsvagningen fick i mitten på månaden den schweiziska centralbanken att överge sitt valutagolv mot euron och släppa schweizerfrancen fri. Beskedet kom som en överraskning för finansmarknaden och fick francen att stärkas kraftigt mot euron och Zürich-

börsen att rasa. Schweiz slopade av den fasta växelkursen fick många valutahandlare att söka sig mot andra valutor som är kopplade till euron, vilket bland annat lett till ett apprecieringstryck för den danska kronan. Den har varit kopplad till euron/Ecu i drygt 30 år och för att försvara den fasta kursen har Danmarks Nationalbank i flera steg sänkt inlåningsräntan som nu ligger på -0,50 procent, vilket är betydligt lägre än ECB:s inlåningsränta. För att trycka ned även de långa räntorna ställde Danmark dessutom nyligen in en planerad utgivning av statsobligationer.

EU:s barometerindikator

Index, historiskt genomsnitt=100

Även om det varit relativt turbulent i Europa den senaste månaden så är bilden trots allt att konjunkturen fortsätter att stabiliseras efter försvagningen under sommaren i fjol. EU-kommissionens konjunkturbarometer låg efter uppgången i oktober i stort sett still under hösten och i januari steg indikatorn för både EU och euroområdet. EU-indikatorn ligger nu klart över det historiska genomsnittet och efter uppgången i januari har även euroområdets indikator en hygglig marginal ned till 100-strecket. Länderna utanför euroområdet är överlag mer positiva än euroländerna men huvudförklaringen till den tydliga skillnaden mellan områdena är en fortsatt god situation i Storbritannien. Bland de större euroländerna stack Italien ut i januari med en stor uppgång och nådde för första gången på ett halvår över 100. Även i Tyskland och Spanien steg indikatorerna men för Frankrike fortsatte kräftgången och landets indikator ligger kvar en bit under det historiska medelvärde. I övrigt kan det vara värt att notera att Greklands indikator fallit brant de två senaste månaderna.

Stockholmsbörsen går som tåget

På hemmaplan är det mest uppseendeväckande som hänt under januari att Stockholmsbörsen gått mycket starkt. En viss påverkan har kommit från bolagsrapporterna som varit ganska bra men huvudorsken är förmodligen ECB:s besked. Marknaden räknar med att de nya pengarna till stor del kommer att investeras i aktier eftersom räntorna är så extremt låga. Att den svenska kronan har försvagats spelar också en roll eftersom det stärker de svenska bolagens konkurrenskraft och väntas leda till högre vinster.

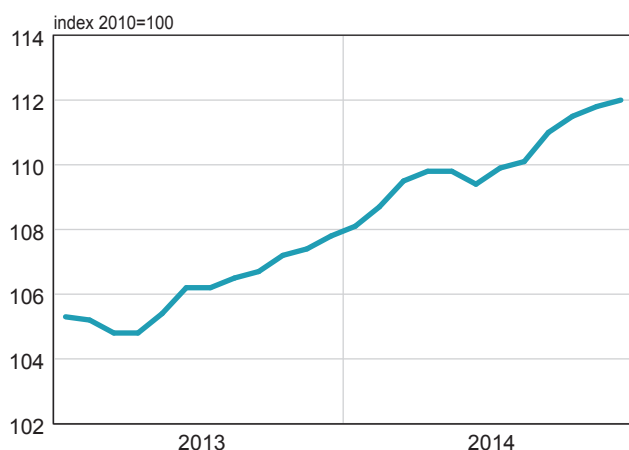
Precis som börsen så pekar KI:s konjunkturbarometer mot att det går rätt så bra för näringslivet för tillfället. Barometerindikatorn var i stort sett oförändrad i januari och ligger med värdet 105,6 klart över det historiska genomsnittet. Tjänstesektorns indikator föll visserligen tillbaka något efter förra månadens stora uppgång men ligger fortfarande på en nivå som indikerar ett starkt konjunkturläge. I övriga näringslivssektorer steg konfidensindikatorerna och det mest positiva beskedet var att orderingången i industrin verkar ha tagit fart igen efter en relativt svag avslutning på 2014. Hushållsindikatorn fortsatte däremot att sjunka och är den enda av konfidensindikatorerna som ligger under sitt historiska medelvärde, vilket indikerar att hushållen är dystrare än normalt. De är visserligen relativt tillfreds med den egna ekonomin men har en mörkare bild av svensk ekonomi i stort. Resultatet är något förvånande med tanke på att såväl arbetsmarknaden som BNP-tillväxten tuffar på och efter den så kallade decemberöverenskommelsen borde även oron för den politiska situationen ha bedarrat.

Stark julhandel

Hushållens konfidensindikator har mestadels legat under 100-strecket sedan halvårsskiftet i fjol. Även SCB:s statistik har visat på en ökad försiktighet hos hushållen och den månatliga hushållskonsumtionsindikatorn har planat ut sedan i våras. I november kom dock ett uppsving och även detaljhandelsindex har mot slutet av året börjat visa hygglig tillväxt igen efter en svacka runt halvårsskiftet. Under fjärde kvartalet ökade detaljhandels försäljning med 1,5 procent jämfört med tredje kvartalet, säsongrensat och mätt i fasta priser. Efter en stark utveckling i november sjönk visserligen försäljningen något i december men julhandeln får ändå betecknas som stark då försäljningsvolymen var 3,4 procent högre än i december 2013. Med tanke på att en allt större del av inköpen sker via e-handel så är det möjligt att det blir vanligare att julklappsinköpen påbörjas redan i november. I så fall är det kanske mer rättvisande att studera november och december tillsammans. I detta perspektiv ser julhandeln riktigt stark ut med en uppgång på 4 procent för november–december 2014 jämfört med november–december 2013.

Detaljhandelsindex

Säsongrensat 3-månaders glidande medelvärde

INDUSTRI

Den senaste konjunkturbarometern visar att industriföretagen andas optimism trots ett kärvt omvärldsklimat. Efter en tillfällig nedgång i december steg åter industrins konfidensindikator i januari. Indikatorvärdet på 107,3 är en bra bit över det historiska genomsnittet och januarinoteringen var åttonde månaden i rad med index över 100. Omdömena om orderstockarnas och färdigvarulagrens storlek förbättrades något i januari medan produktionsförväntningarna skruvades ner något. Fortfarande räknar dock företagen med att höja produktionen på tre månaders sikt. Även inköpschefsindex visar en liknande bild. Efter att i december har stigit till den högsta noteringen sedan april backade index marginellt i januari. Orderingången fortsatte att stiga från såväl hemmamarknaden som exportmarknaden och ökningstakterna var högre än i december.

Det goda stämningssläget enligt dessa undersökningar återspeglas dock inte i några uppgångar i SCB:s månadsstatistik. Industriproduktionen har utvecklats svagt under hela 2014 och utvecklingen fortsatte även i november. Utvecklingen på månadsbasis tenderar att vara ryckig men trendskattningen indikerar att produktionsutvecklingen är nedåtgående. Orderingången uppvisar liknande tendenser även om mönstret inte är lika tydligt där tillfälliga uppgångar lyfter helhetsbilden. I november föll dock orderingången tillbaka efter en stark uppgång i oktober så trenden är fortsatt svag och indikerar inte det lyft för industrin som tendensundersökningarna ger sken av.

Industrins produktionsvolym

Senaste uppgift: november 2014

Källa: SCB:s industriproduktionsindex

David Lööv

Svagt minskad industriproduktion

Industriproduktionen följde upp den svaga ökningen i oktober med en motsvarande marginell nedgång i november. Den säsongrensade utvecklingen var -0,2 procent jämfört med oktober. Årets mönster med varannan månad uppgång och varannan månad nedgång fortsätter alltså att hålla i sig, dock så är de senaste månadsutvecklingarna så små att nivån kan ses som oförändrad. Nedgångarna har under året tenderat att vara större än uppgångarna vilket också syns i trendskattningen som under året visat negativ utveckling varje månad. Även om den totala industriproduktionen utvecklades svagt negativt i november så ökade produktionen i tre av fem huvudgrupper. Starkast utveckling hade den mindre huvudgruppen industrin för varaktiga konsumtionsvaror vars produktion ökade med 2,4 procent i säsongrensade tal. Svagast utveckling hade den minsta huvudgruppen, industrin för energirelaterade insatsvaror, som backade med 3,1 procent. För de två stora huvudgrupperna industrin för insatsvaror och industrin för investeringsvaror innebar november en svag ökning på 0,6 procent för insatsvaruindustrin medan investeringsvaru-

dustrin backade med 1,6 procent. För investeringsvarorna har året varit svagt. Den säsongsgrensade indexnivån har haft en tydlig negativ trend under året och var i november nästan 8 procent lägre än i januari.

Industriproduktion

Förändring i procent

	nov 14/ okt 14	sep-nov 14/ jun-aug 14	nov 14/ nov 13	jan-nov 14/ jan-nov 13
Hela industrin	0	-1	-5	-2
Trävaruindustri, ej möbler	2	-2	1	3
Massa och papper	1	1	1	-1
Grafisk industri	-1	-1	0	-1
Kemisk industri o läkem.	1	3	2	-3
Stål- och metallverk	1	-5	-5	0
Metallvaruindustri	2	-2	-3	-1
Elektronikindustri	-14	-3	-34	-5
Maskinindustri	1	1	2	-3
Industri för motorfordon	-5	-9	-17	-1

Även bland industrins delbranscher visade majoriteten positiv månadsutveckling i november. Starkast utveckling hade industrin för icke-metalliska mineraliska produkter vars produktion ökade med 13,5 procent i säsongsgrensade tal, delvis en reaktion på förra månads nedgång på 7,5 procent. Näst starkast utveckling visade annan transportmedelsindustri vars produktion ökade med 8,3 procent. För branschen innebar detta tredje månaden i följd av positiv utveckling. Även aggregatet kemisk industri och läkemedelsindustri, som har ett av de högsta förädlingsvärdena inom svensk industri, har ökat produktionen tre månader i följd, i säsongsgrensade tal. Ökningarna har dock varit mindre än för annan transportmedelsindustri vars produktion varierar mycket mer. Bland branscherna med negativ utveckling var det framförallt elektronikvaruindustrin och motorfordonsindustrin som visade betydande nedgångar. För elektronikvaruindustrin innebar november en nedgång på 14,0 procent, efter en uppgång på 15,5 procent i oktober. För motorfordonsindustrin minskade produktionen med 4,7 procent i november efter en uppgång på det samma i oktober.

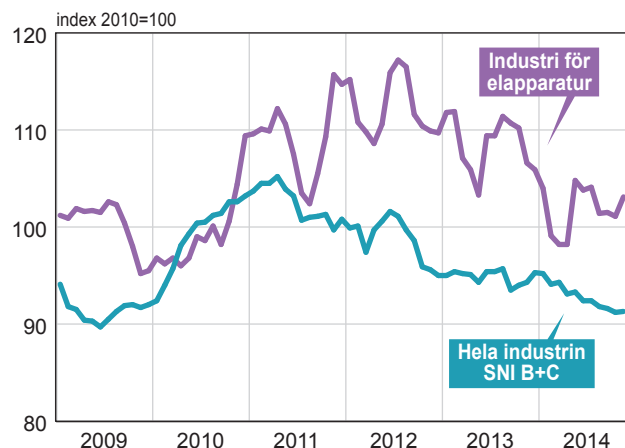
Negativ tremånadersutveckling

Även den senaste tremånadersutvecklingen var negativ i november. Under perioden september–november minskade produktionen med 1,3 procent jämfört med juni–augusti, i säsongsgrensade tal. Tremånadersutvecklingarna har varit negativa under hela 2014 vilket illustrerar att de månadsvisa nedgångarnavarit större än uppgångarna. För industrins huvudgrupper var det framförallt industrin för investeringsvaror som redovisade en betydande nedgång på 4,5 procent. Industrin för insatsvaror backade också men mer blygsamt med 0,5 procent. Industrin för energirelaterade insatsvaror och industrin för varaktiga konsumtionsvaror ökade däremot produktionen med 4,0 respektive 5,7 procent. De är dock de minsta huvudgrupperna och får ett ganska litet genomslag på totala industrin. Industrin för icke varaktiga konsumtionsvaror backade marginellt med 0,1 procent. Bland delbranscherna redovisade motorfordonsindustrin en betydande nedgång, vilket också får

effekt i dess huvudgrupp, industrin för investeringsvaror. För övrig maskinindustri, som är en stor bransch i samma huvudgrupp, innebar dock de senaste tre månaderna en produktionsökning på 0,9 procent. Till skillnad från motorfordonsindustrin, som haft en lång period av negativ utveckling, har övrig maskinindustri haft fyra månader i följd av positiv tremånadersutveckling.

Industriproduktionsindex

Säsongsgrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde

Sjunkande ackumulerad årsutveckling

Den ackumulerade årsutvecklingen fortsätter att vara negativ jämfört med samma period föregående år. I november sjönk den också till -2,2 procent från att ha varit -1,9 procent i oktober, i kalenderkorrigerade tal. Bland industrins huvudgrupper är det fortfarande endast industrin för energirelaterade insatsvaror som haft högre produktion än 2013, vilket förklaras av ett planerat produktionsstopp hösten 2013. Svagast år bland huvudgrupperna har industrin för investeringsvaror haft. Bland delbranscherna syns det tydligt att 2014 har varit ett tungt år för industrin där den stora majoriteten har producerat mindre än föregående år. Svagast årsutveckling har hittills industrin för elapparat haft med en nedgång på 6,8 procent. Aggregatet kläddindustrin och trävaruindustrin är två av få undantag med positiv utveckling. Med en månad kvar av 2014 ser det ut att summeras till ett svagt år för industrin.

Industrins orderingång

Senaste uppgift: november 2014

Källa: SCB:s orderingång och omsättningsstatistik

Jenny Strandell

Minskad orderingång i november

Industrins orderingång minskade i november med 1,1 procent från oktober, rensat för säsong- och kalendereffekter. Nedgången bör dock ses i ljuset av den stora uppgången i oktober som till stor del berodde på tillfälliga effekter. De tre huvudgrupperna insatsvaror, energirelaterade insatsvaror och varaktiga konsumtionsvaror visade alla en ökad orderingång, medan icke-varaktiga konsumtionsvaror visade en nollutveckling och investeringsvaror backade.

Industri för investeringsvaror är tillsammans med industri för insatsvaror de två klart största huvudgrupperna, varför utvecklingen för dessa tydligt påverkar resultatet för den totala industrin. Så var nu fallet i november då investeringsvaror som enda huvudgrupp hade en lägre orderingång i november än i oktober, någon som fick den totala orderingången att backa. Den minskade orderingången för investeringsvarorna berodde främst på branschen annan transportmedelsindustri som, efter en mycket stark orderingång i oktober hade en mer normal månad i november. På branschnivå var utvecklingen i november positiv för de flesta av industrins delbranscher, även för flertalet producenter av investeringsvaror. Bland de större branscher som noterade ökad orderingång fanns stål- och metallverk, motorfordonsindustrin, elektronikvaruindustrin, massa- och pappersindustrin och övrig maskinindustri.

Orderingång och omsättning

Förändring i procent

	nov 14/ okt 14	sep–nov 14/ jun–aug 14	nov 14/ nov 13
Orderingång			
Hemmamarknad	–6	5	2
Exportmarknad	2	–2	0
Totalt	–1	1	1
Omsättning			
Hemmamarknad	3	1	–1
Exportmarknad	0	–1	–3
Totalt	1	0	–2

November var en stark månad för orderinflödet på exportmarknaden och majoriteten av industrins delbranscher, fyra av fem huvudgrupper, noterade uppgångar. Detta syntes på den totala utvecklingen då exportmarknaden ökade med 2,3 procent. Hemmamarknaden utvecklades svagare och investeringsvaror och icke-varaktiga konsumtionsvaror tappade order vilket resulterade i att den totala industrin backade med 5,6 procent.

Den sammanlagda orderingången i november var större än för november föregående år. Det innebär att 2014, som fram till september varit svagare vid alla jämförelser med motsvarande månad föregående år, nu ser ut att avslutas något starkare. Både oktober och november visade en högre orderingång än motsvarande månad 2013. I november visade den totala industrin en ökning med 1,1 procent jämfört med november 2013, korregerat för kalendereffekter. Såväl hemma- som exportmarknaden redovisade positiv utveckling på årsbasis. Det var den starka utvecklingen för energirelaterade insatsvaror, som under hösten 2013 hade ovanligt svag orderingång, och en marginell ökning för övriga insatsvaror och varaktiga konsumtionsvaror som bidrog till att november totalt sett var starkare än föregående år.

Hösten starkare än sommarmånaderna

Orderingången var 1 procent högre under de tre senaste månaderna (september–november) jämfört med de tre föregående (juli–augusti), i säsongsrensade tal. Det var hemmamarknaden som utvecklades starkast medan ex-

portmarknaden istället backade. Fyra av industrins fem huvudgrupper redovisade en högre orderingång vid tre-månadersjämförelsen. Det var industri för investeringsvaror som ökade mest, där hemmamarknaden ökade med dryga 17 procent. Läkemedelsindustrin och motorfordonsindustrin hör till de branscher som hade en starkare orderingång under hösten, efter att eventuella säsongeffekter rensats bort.

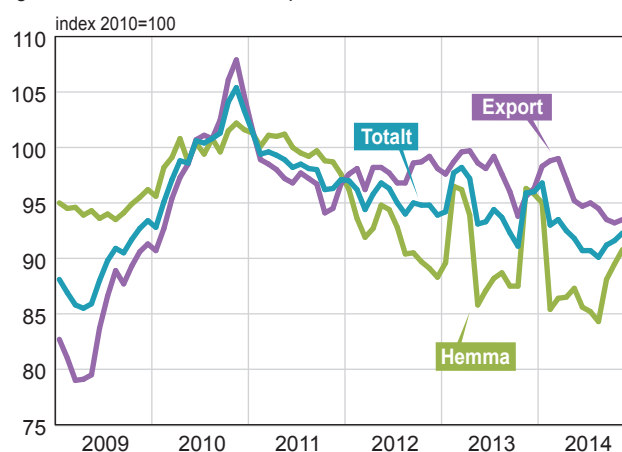
Majoriteten av industrins branscher visade däremot en minskad orderingång vid tre-månadersjämförelsen. Industri för elapparatur utvecklades svagast, något som delvis förklaras av den mycket höga orderingången i augusti. Andra branscher som tappade order var stål- och metallverk, elektronikvaruindustrin och övrig maskinindustri.

Något förbättrad ackumulerad årsutveckling

Den ackumulerade orderingången till industrin under januari till och med november var fortsatt lägre än för motsvarande period i fjol. Tappet mot 2013 minskade däremot något när resultatet för november räknats med och totalt hade industrin under januari till november 2,6 procent mindre order än under motsvarande period 2013, korregerat för kalendereffekter. Både exporten och hemmamarknaden var svagare än 2013, men det var hemmamarknaden som utvecklades svagast. Det var industri för investeringsvaror, framförallt annan transportmedelsindustri och elektronikvaruindustrin men även motorfordonsindustrin, som tappat mest under året.

Industrins orderingång

Säsongsrensade månadsvärden utjämnade med tre-månaders glidande medelvärde. Fasta priser

Order för insatsvaror ökade däremot marginellt och här är mönstret det motsatta som för den sammanlagda orderingången till industrin. Hemmamarknaden utvecklades positivt men framförallt exportmarknaden var till och med november starkare för insatsvarorna. Stål och metallverk och industri för elapparatur är de två branscher som utvecklats starkast och det är mycket tydligt att det är exporten som drev den positiva utvecklingen för dessa branscher under 2014. Innan resultatet av december lagts till resultatet för året pekar alltså statistiken för 2014 på att insatsvarorna ökat marginellt medan investeringsvaror tog ett rejält kliv bakåt.

UTRIKESHANDEL

Visst lyft för handelsnettot

Den trendmässiga utvecklingen under fjolåret innebar ett krympande handelsnetto då importen växte snabbare än exporten. Utrikeshandeln med varor genererar fortfarande ett överskott i Sveriges ekonomi men överskottet under 2014 var mindre än hälften av 2013 års överskott mätt i löpande priser. Utrikeshandelsstatistiken avseende december visade dock på ett visst lyft då utrikeshandeln med varor gav ett positivt handelsnetto efter ett underskott i november. Överskottet på 0,4 miljarder var det starkaste decemberutfallet sedan 2011 i en månad som generellt sett brukar innebära ett svagt resultat.

Varuexport, landområden

Område	Värde mkr		Andel %	Förändr 14/13 %
	2014 jan–nov	2013 jan–nov		
Europa	767 504	742 631	74,1	3
EU-länder	607 687	580 696	58,7	5
Övriga Europa	159 817	161 935	15,4	–1
Afrika	29 741	26 060	2,9	14
Amerika	99 542	94 663	9,6	5
Nordamerika	77 558	71 034	7,5	9
Central- och Sydamerika	21 983	23 629	2,1	–7
Asien	122 625	123 887	11,8	–1
Mellanöstern	28 833	27 502	2,8	5
Övriga länder i Asien	93 792	96 385	9,1	–3
Oceanien och övriga områden	16 501	17 750	1,6	–7
Totalt	1 035 912	1 004 991	100,0	3

Varuimport, landområden

Område	Värde mkr		Andel %	Förändr 14/13 %
	2014 jan–nov	2013 jan–nov		
Europa	855 469	802 529	84,3	7
EU-länder	700 952	660 583	69,1	6
Övriga Europa	154 518	141 944	15,2	9
Afrika	15 472	13 830	1,5	12
Amerika	40 747	41 877	4,0	–3
Nordamerika	28 037	29 067	2,8	–4
Central- och Sydamerika	12 710	12 810	1,3	–1
Asien	100 844	92 179	9,9	9
Mellanöstern	3 919	3 514	0,4	12
Övriga länder i Asien	96 925	88 665	9,6	9
Oceanien och övriga områden	2 266	2 606	0,2	–13
Totalt	1 014 799	953 020	100,0	6

Handelsnetto

Senaste uppgift: december 2014

Källa: SCB:s utrikeshandelsstatistik

Handelsnettot 0,4 miljarder kronor i december

Utrikeshandeln med varor gav ett överskott på 0,4 miljarder kronor under december 2014 enligt preliminära beräkningar. För december 2013 var det ett underskott på 0,2 miljarder kronor.

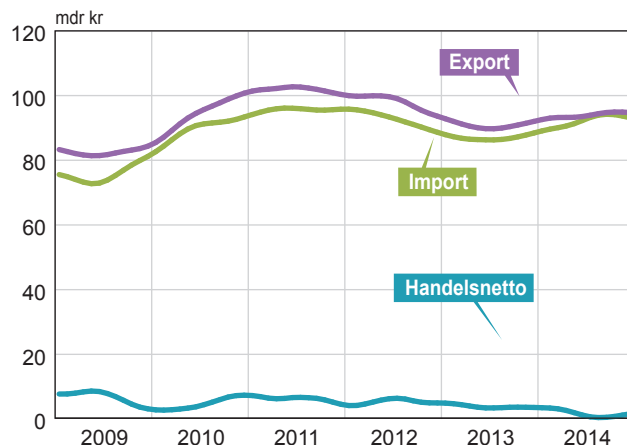
Varuexportens värde under december uppgick till 91,2

miljarder kronor och varuimportens till 90,8 miljarder. Varuexporten har därmed ökat i värde med 5 procent medan varuimporten ökat med 4 procent jämfört med december 2013.

Export och import av varor samt handelsnetto

Säsongrensade månadsvärden i löpande priser. Trend.

Miljarder kronor

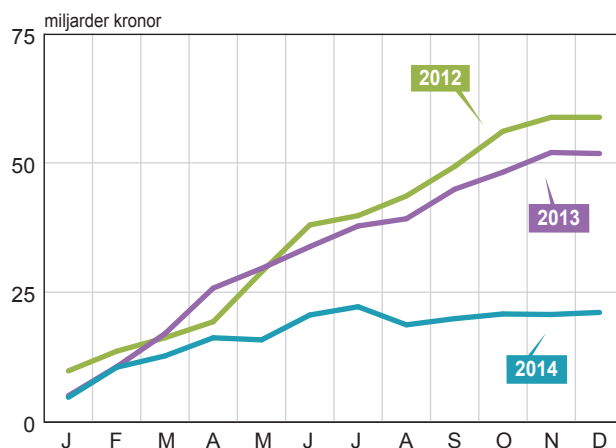
Handeln med länder utanför EU gav ett överskott på 12,9 miljarder kronor medan EU-handeln gav ett underskott på 12,5 miljarder.

Antalet vardagar i december var en mer jämfört med december 2013. Rensat för säsongspåverkan visar handelsnettot ett överskott på 1,6 miljarder kronor för december 2014 och 1,2 miljarder för november 2014. För oktober 2014 var motsvarande värde 0,8 miljarder kronor.

Sveriges handelsnetto

Akkumulerade månadsvärden från årets början.

Miljarder kronor. Löpande priser

2014 gav ett handelsöverskott på 21,1 mdkr

Under 2014 har värdet för varuexporten ökat med 3 procent medan varuimporten ökat med 6 procent. Varuexportvärdet under 2014 uppgick till 1126,9 miljarder kronor och varuimportvärdet till 1105,8 miljarder. Handelsnettot för 2014 gav därmed ett överskott på 21,1 miljarder kronor. För 2013 noterades ett överskott på 51,8 miljarder kronor.

HANDEL, KONSUMTION OCH TJÄNSTER

Total detaljhandel

Senaste uppgift: december 2014

Källa: SCB:s o HUI:s detaljhandelsindex

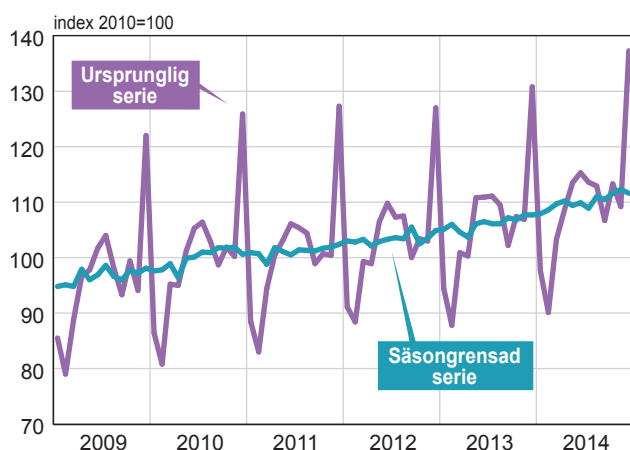
Detaljhandeln backade något i december

Efter den starka inledningen på 2014 har detaljhandelns utveckling varit svängig med upp- och nedgångar om vartannat sedan april. Även om utvecklingen varit ojämn och inte lika stark som under första kvartalet har trendskattningen fortsatt att visa på en uppåtgående trend. I november ökade försäljningen med 0,6 procent i säsongrensade tal för att sedan minska med lika mycket i december. Trots tillbakagången i december visade fjärde kvartalet en förhållandevis stark tillväxt, då november och framför allt oktober noterade uppgångar. Försäljningen var under fjärde kvartalet i säsongrensade tal 1,5 procent högre än tredje kvartalet. Det kan jämföras med en betydligt lägre utveckling på 0,3 procent från andra till tredje kvartalet.

I december minskade försäljningen säsongrensat inom såväl dagligvaru- som sällanköpshandeln jämfört med månaden innan. Dagligvaruhandeln backade med 0,7 procent medan sällanköpshandeln noterade en nedgång på 0,6 procent. Det bör dock noteras att nedgången i december för sällanköpshandeln föregicks av uppgångar i både oktober och november. Det kan tänkas att en viss del av julklappsinköpen påbörjades redan i november, vilket då leder till en stark novembersiffra och ett något svagare decemberutfall.

Total försäljningsvolym inom detaljhandeln

Säsongrensade månadsdata

Stark julhandel

Försäljningen i den totala detaljhandeln var i kalenderkorrigerade tal 3,4 högre än i december 2013, vilket är den starkaste årstaktsutvecklingen för en decembermånad på fem år. Sett till utvecklingen under 2014, som varit ett bra år för detaljhandeln, är tillväxten i december genomsnittlig. Julklappsinköpen återfinns främst inom sällanköpshandeln, där en rejäl försäljningsökning på 5,6 procent

noterades jämfört med december 2013. Det är den högsta tillväxten för julhandeln sedan 2006. Även dagligvaruhandeln ökade i årstakt, men med mer beskedliga 0,7 procent.

Julhandeln gick särskilt bra för möbel- och elektronikhandlarna, med en volymutveckling på 12 respektive 14 procent. Julhandeln var även lyckad för sport- och fritidsbranschen, klädhandeln samt optikbranschen som ökade sin försäljning hyfsat jämfört med december 2013. Skohandeln hade däremot ännu en tuff månad med 10 procent lägre försäljning än samma månad 2013. Likaså backade leksakshandeln, vilket förmodligen förklaras av att allt fler handlar leksaker via internet.

Inom de flesta branscher noterades fallande priser. Mest påtagligt var detta inom elektronikhandeln där priserna allt som oftast faller, vilket till stor del beror på den snabba teknikutvecklingen. Branschen hade en volymtillväxt på 14 procent, men då priserna sjönk avsevärt var uppgången i löpande priser knappt 6 procent. En annan bransch där priserna sjönk rejält var guldsmedshandeln. Bok- och pappershandeln gick emot de flesta andra branscherna och höjde priserna, med noterbara 10 procent. Trots rejält minskad försäljningsvolym ökade bok- och pappersförsäljningen något i löpande priser tack vare den kraftiga prisökningen.

Detaljhandel

Försäljningsvolym inom detaljhandeln. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	dec 2014	jan-dec 2014
Dagligvaruhandel	0,7	1,4
därav:		
Detaljhandel, mest livsmedel	0,7	1,5
Specialiserad detaljhandel med livsmedel, drycker o tobak	0,8	0,9
Sällanköpshandeln	5,6	5,8
därav:		
Klädhandel	5,4	1,7
Skohandel	-9,5	-3,4
Möbelhandel	11,8	9,1
Elektronikhandel	14,4	17,2
Järn- och bygghandel	0,4	0,9
Färghandel	6,3	-0,5
Bokhandel	-9,6	-1,6
Guldsmedshandel	4,1	5,4
Sport- o fritidshandel	7,8	5,3
Postorderhandel	5,9	12,3
Totalt detaljhandel	3,4	3,8

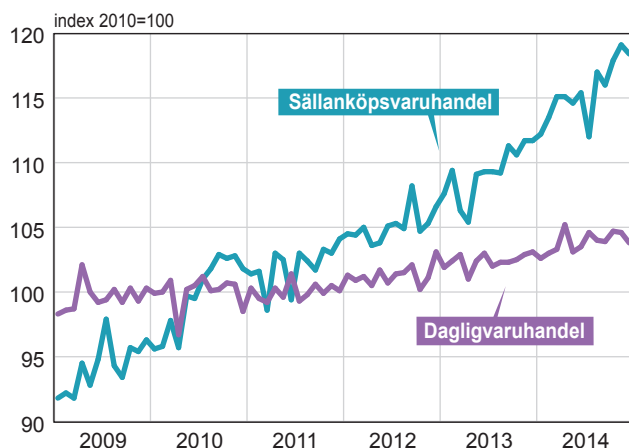
2014 – ett bra år för handlarna

Detaljhandeln hade en god utveckling 2014 och steg med 3,8 procent i kalenderkorrigerade fasta priser, jämfört med året innan. Dagligvaruhandeln ökade sin försäljning med 1,4 procent, vilket kanske inte låter så högt, men det är den bästa tillväxten på fem år. För sällanköpshandeln gick det ännu bättre och branschen som helhet noterade en ökning på 5,8 procent jämfört med året innan. Bäst utveckling under året visade elektronikbranschen, där volymutvecklingen lyfts av de sjunkande prisnivåerna.

Möbelhandeln hade ett gynnsamt år och noterade en tillväxt på 9 procent jämfört med 2013. Även handeln med sport- och fritidsartiklar samt heminredningsbranschen hade en hyfsad försäljningsökning under året. Handeln via internet och postorder visade en rejäl tillväxt och ökade med 12 procent under året. Några branscher backade svagt och skohandeln stod för den största nedgången på 3 procent.

Branschuppdelat försäljningsvolym inom detaljhandeln

Säsongrensade månadsdata

Hushållens konsumtion

Senaste uppgift: november 2014

Källa: SCB:s hushållskonsumtionsindikator

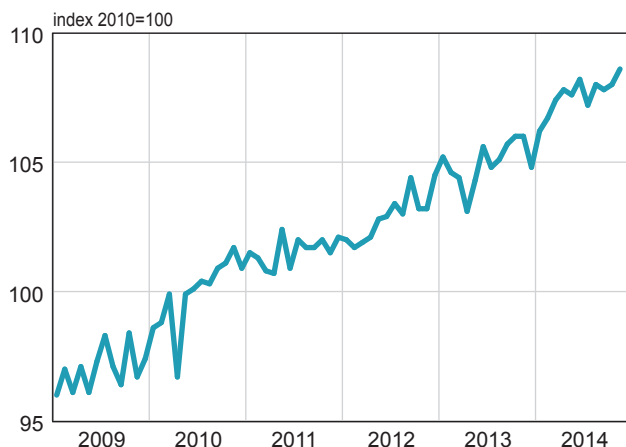
Tobias Fagerberg

Starkt ökad konsumtion

Hushållskonsumtionen ökade med 0,6 procent i november, säsongrensat och jämfört med månaden innan. Det starka resultatet förklaras främst av ökade telekommunikationsutgifter och en uppgång inom restaurangbranschen. Då de två föregående månaderna var betydligt svagare så var utvecklingen i ett tremånadersperspektiv mer dämpad. Under perioden september–november ökade hushållskonsumtionen med 0,3 procent, korrigerat för säsongvariationer och jämfört med närmast föregående tremånadersperiod.

Hushållens konsumtionsindikator

Säsongrensade månadsdata

Högre årstakt

I årstakt var utvecklingen i november 0,7 procentenheter högre än i oktober. Den kalenderkorrigerade konsumtionsvolymen var 2,5 procent högre än motsvarande månad förra året. Den grupp som hade starkast utveckling var post- och telekommunikationer, där ökningen var 9 procent. Postorderhandeln gick också bra och gav ett starkt bidrag till uppgången i konsumtionen. I november 2014 var konsumtionsvolymen där 13 procent högre än samma period föregående år. Elutgifterna minskade däremot stort jämfört med november 2013 och klädhandeln gick fortsatt svagt, framförallt skor och lädervaror.

Personbilshandeln ökade kraftigt tillsammans med övrig varaktig varuhandel. Bland varaktiga varor var det framför allt information- och kommunikationsutrustning som steg. Även konsumtionen av post- och telekommunikationer ökade mycket.

Hushållskonsumtion

Hushållens konsumtionsutgifter. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	nov 2014	jan–nov 2014
Detaljhandel, mest livsmedel	2,0	1,8
Beklädnadshandel	0,8	0,4
Bostad, elektricitet, gas och uppvärmning	0,8	0,7
Möbler, inredning m.m.	1,5	6,7
Transporter och detaljhandel med och service av motorfordon	1,8	3,2
Post- och telekommunikation	9,3	4,8
Rekreation och kultur	4,5	4,6
Hotell och restaurang	2,9	3,8
Övriga varor och tjänster	6,3	5,9
Hushållens konsumtionsutgifter (exklusive utlandsposter)	2,5	2,5

Konsumtionen upp 2,5 procent hittills under 2014

Under 2014 utvecklades hushållskonsumtionen väl och konsumtionsvolymen hade fram till november ökat med 2,5 procent jämfört med motsvarande period 2013.

Gruppen möbler och inredningsartiklar hade den högsta tillväxten med en uppgång på 7 procent. Även rekreation och kultur har utvecklats starkt med en uppgång på 5 procent under 2014. Beklädnadshandeln är den delsektor som ökade minst under 2014 och uppvisar i det närmaste nolltillväxt.

Personbilar och lastbilar

Senaste uppgift: januari 2015

Källa: Trafikanalys och SCB:s fordonstatistik

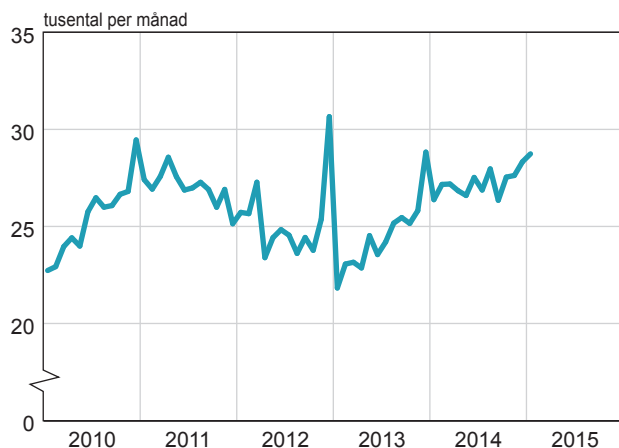
Fortsatt uppgång för personbilsregistreringarna

Den starka utvecklingen för nyregistreringen av personbilar höll i sig även i januari med en uppgång på 1,5 procent, säsongrensat och jämfört med månaden innan. Det var fjärde månaden i rad med uppgång och nyregistreringarna under januari låg drygt 9 procent högre än vid utgången av tredje kvartalet i fjol.

Aktiviteten på personbilsmarknaden har således stärkts något även sett över ett tremånadersperspektiv. Under perioden november–januari ökade nyregistreringarna med 3,5 procent, säsongrensat och jämfört med föregående tremånadersperiod. Det är den starkaste tillväxttakten sedan inledningen på 2014 och vittnar om ett förbättrat läge för nyregistreringarna.

Nyregistrerade personbilar

Säsongrensade månadsdata

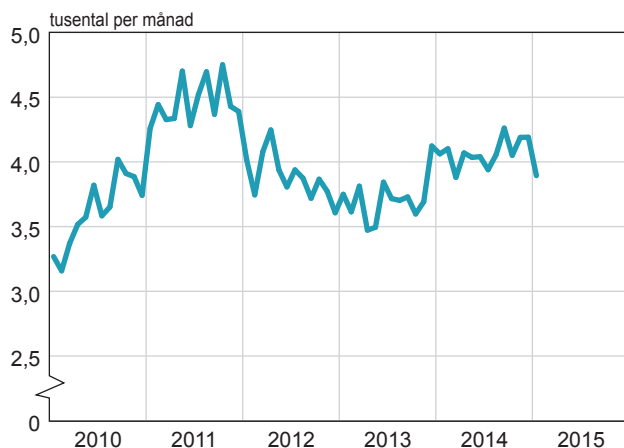
Antalet nyregistrerade personbilar under januari uppgick till 21 299, vilket var 4,7 procent fler än motsvarande månad året innan. Utvecklingen mätt i årstakt stärktes därmed något jämfört med de två föregående månaderna. Tillväxttakten på årsbasis är dock betydligt svagare än under stora delar av 2014. Detta får dock ses i ljuset av att den relativa nivån på jämförelsemånaderna har höjts som följd av den starka tillväxten under 2013.

Kraftigt nedåt på lastbilsmarknaden

Utvecklingen på lastbilsmarknaden har försvagats något under de senaste månaderna. Efter nolltillväxt i december minskade nyregistreringarna med hela 7,1 procent på månadsbasis i januari, säsongrensat. Utvecklingen på lastbilsmarknaden är dock ganska ryckig och man får därför inte dra för stora växlar på utvecklingen under en enstaka månad. Värt att notera är dock att även den långsiktiga trenden på lastbilsmarknaden har vänt ned efter att huvudsakligen ha pekat svagt uppåt under 2014.

Nyregistrerade lastbilar

Säsongrensade månadsdata

Sett ur ett tremånadersperspektiv var utvecklingen relativt likartad och under perioden november–januari minskade nyregistreringarna med 0,8 procent, säsongrensat och jämfört med föregående tremånadersperiod. Det är första gång lastbilsregistreringarna har minskat över en tremånadersperiod sedan juli i fjol. Det var framförallt den kraftiga nedgången i januari som drog ned utfallet.

Produktionen inom tjänstesektorn

Senaste uppgift: november 2014

Källa: SCB:s tjänsteproduktionsindex

Uppåt för tjänsteproduktionen igen

Efter tillbakagången i oktober noterades i november åter en ökning för tjänsteproduktionsindex som steg med 1,0 procent, säsongrensat och jämfört med föregående månad. Ett antal branscher ökade sin produktion och allra störst var uppgången för partihandeln som steg med 5,9 procent jämfört med oktober. Tillväxten i partihandeln var dock främst en rekyl från den nästan lika stora nedgången i oktober. För motorhandeln följdes en stark utveckling under årets första halvår av minskad produktion fyra månader i följd, men i november bröts den negativa trenden och branschen noterade en hygglig uppgång jämfört med månaden innan. Vid sidan av handeln visade även datakonsulterna en rejält ökad produktion i november. Några branscher noterade en negativ utveckling, däribland detaljhandeln som gick emot övrig handel och uppvisade en svagt minskad produktion. I samtliga fall handlade det dock om små nedgångar på mindre än 1 procent.

Tjänsteproduktionsindex

Produktionen inom tjänstesektorn. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	nov 2014	jan–nov 2014
Motorhandel	4,7	5,7
Partihandel	4,8	3,3
Detaljhandel	2,9	3,2
Transport och magasinering	–1,1	0,6
Hotell och restaurang	3,5	3,6
Telekommunikation	12,8	5,7
Datakonsultverksamhet o.d.	11,6	6,3
Företagstjänster	2,7	4,6
Kultur, nöje och fritid	2,4	2,2
Total tjänstesektor	3,4	3,3

Den senaste tremånadersperioden, september till november, visade en hyfsat stark tillväxt som i säsongrensat värden var 1,1 procent jämfört med perioden innan, det vill säga juni till augusti. Tremånadersutvecklingen var därmed densamma som i oktober, men relativt mycket högre än månaderna dessförinnan. Informations- och kommunikationsföretagen, och då framför allt datakonsultverksamhet och telekommunikation, var de branscher som uppvisade den klart bästa tremånadersutvecklingen.

Ett fåtal branscher hade dock en lägre produktion, bland annat parti- och motorhandeln som trots en relativt kraftig uppgång i november backade i tremånadersjämförelsen.

Hygglig utveckling i årstakt

Tjänsteproduktionen var 3,4 procent högre i november 2014 än samma månad 2013. Det var en betydligt högre årstillväxt än månaden innan, men då bör man ha i åtanke att tillväxten i oktober var relativt svag. Årstaktsutvecklingen i november var i linje med den genomsnittliga utvecklingen i årstakt under 2014. I likhet med tremånadersutvecklingen var det datakonsultverksamhet och telekommunikation som noterade starkast tillväxt i årstakt med ökningar på 13 respektive 12 procent. Parti- och motorhandeln hade en hygglig tillväxt på runt 5 procent för båda branscherna. Även hälso- och sjukvård hade i november en god utveckling jämfört med samma månad 2013. Endast två branscher, utbildningsväsendet samt transport och magasinering, uppvisade negativ utveckling i årstakt.

Högre produktion än 2013

När statistik till och med november sammanställts kan man konstatera att tjänsteproduktionen hade en betydligt bättre utveckling under 2014 än 2013. Tjänstesektorns produktion var från januari till november 3,3 procent högre än samma period året innan, vilket är samma utvecklingstal som i oktober. Samtliga branscher ökade sin produktion fram till november och störst uppgång noterades för datakonsultverksamhet, telekommunikation och motorhandel med ökningar på cirka 6 procent jämfört med samma period 2013. Lägst var tillväxten för transport och magasinering med en uppgång på 0,6 procent. Alla övriga branscher redovisade ökningar på mellan 2 och 6 procent.

BYGGMARKNAD

Husbyggarna har svårt att rekrytera

Byggföretagens orderstock har enligt Konjunkturbarometern fortsatt att stiga de senaste tre månaderna och bedömningen av orderstockens storlek är mer positiv än normalt. Utvecklingen har varit klart starkast för husbyggarna, medan orderläget för anläggningsbyggarna är betydligt svagare än normalt. Även byggproduktionen har totalt sett stigit något och sysselsättningen har ökat. Sysselsättningstillväxten är dock helt hänförlig till husbyggarna och här har dessutom bristen på arbetskraft ökat betydligt. Cirka 40 procent av husbyggarna uppger nu att arbetskraftsbrist utgör främsta hindret för verksamheten. Anbudspriserna har inte ändrats nämnvärt under perioden.

Skillnaderna mellan branscherna kvarstår även när det gäller förväntningarna. Husbyggarna är optimistiska och räknar med fortsatt stigande orderstock, ökat byggande och nyrekryteringar. Företagen inom anläggningsverksamhet är däremot försiktiga i sina förväntningar och förutser ingen förbättring av läget de närmaste tre månaderna. På längre sikt är dock förväntningarna mer samstämmiga och såväl hus- som anläggningsbyggare räknar med att marknaden

förbättras på ett års sikt.

Byggbkostnader

Senaste uppgift: december 2014

Källa: SCB:s faktorprisindex för flerbostadshus

November–december 2014 –0,1 procent

Mellan november och december 2014 gick faktorprisindex ned med 0,1 procent. Även entreprenörens kostnader minskade med 0,1 procent. Gruppen Transporter, drivmedel och elkraft gick ned med 1,3 procent. Störst påverkan på gruppens sänkning hade lastbilstransporter med 1,0 procent. Byggmateriel, Löner och Maskiner var alla oförändrade. Omkostnader sjönk något.

Störst påverkan på entreprenörens kostnader hade gruppen Transporter, drivmedel och elkraft. Prisökningar kan noteras för betongvaror, trävaror och snickerier. Kostnaderna för järn och stål, golvmateriel och övrigt byggmateriel sjönk något. Byggherrekostnader gick ned med 0,1 procent, främst på grund av sänkta allmänna kostnader.

Faktorprisindex för flerbostadshus

Förändring i procent

	dec 14/nov 14	dec 14/dec 13
Entreprenadkostnader	-0,1	1,1
Byggmateriel	0,0	1,1
Löner	0,0	2,4
Maskiner	0,0	0,6
Transporter, drivmedel, elkraft	-1,3	-3,6
Omkostnader	-0,1	1,6
Byggherrekostnader	-0,1	-1,8
Total byggbkostnad	-0,1	0,8

December 2013–december 2014 +0,8 procent

Faktorprisindex steg med 0,8 procent mellan december 2013 och december 2014. Mellan helåret 2013 och helåret 2014 har förändringen i årstakt varit 1,1 procent. Entreprenörens kostnader steg med 1,1 procent mellan december 2013 och december 2014, vilket drog upp totalindex med 1,0 procentenheter.

Byggmaterielkostnader hade totalt sett den största påverkan på entreprenörens kostnader. En del av de ökade kostnaderna kan förklaras med att t.ex. betongvaror steg med 1,7 procent. Nästan alla kostnader för byggmateriel ökade utom järn och stål samt golvmateriel som minskade. Löner och Omkostnader steg med 2,4 respektive 1,6 procent. Även Maskiner steg något. Gruppen Transporter drivmedel och elkraft sjönk med 3,6 procent, vilket främst berodde på att dieselolja sjönk med 10,5 procent. Byggherrekostnader sjönk med 1,8 procent på årsbasis, vilket berodde på att räntekostnader och allmänna kostnader gått ner.

Regionalräkenskaperna snabbas upp

I december publicerades preliminära regionala räkenskaper för år 2013. Det var första gången som SCB publicerade dessa preliminära uppgifter som innebär en betydande uppsnabbning jämfört med de definitiva räkenskaperna som publiceras två år efter referensåret. Beräkningarna visar att Gotland och Uppsala län hade högst tillväxt 2013. I Södermanlands och Örebro län gick utvecklingen åt motsatt håll.

Regionala räkenskaper är den regionala motsvarigheten till ett lands nationalräkenskaper. Arbetet med att ta fram regionala räkenskaper för svenska regioner påbörjades under hösten 1992 och år 1996 publicerades för första gången uppgifter om bruttoregionprodukten (BRP). BRP är den regionala motsvarigheten till bruttonationalprodukten (BNP), men till skillnad från BNP beräknas BRP endast från produktionssidan och inte från användningssidan. Sedan starten har fler variabler tillkommit och idag utförs även sysselsättningsberäkningar, samt beräkningar av hushållens disponibla inkomster och fasta bruttoinvesteringar.

Vid den senaste publiceringen i december 2014 offentliggjordes längre tidsserier anpassade till EU:s nya regelverk ENS2010 (Europeiska national- och regionalräkenskapssystemet). I samband med detta publicerades även preliminära räkenskaper för år 2013. Det är en betydande uppsnabbning jämfört med de definitiva beräkningarna som publiceras två år efter referensåret. Vid framställning av regionala räkenskaper är man beroende av nationalräkenskaper och regional statistisk och så långt som möjligt används motsvarande statistikällor som i nationalräkenskaperna. I jämförelse med de definitiva räkenskaperna, som baseras på slutgiltiga källor, bygger de preliminära räkenskaperna till största del på ej slutliga källor. Då regionalräkenskaperna är den regionala motsvarigheten till nationalräkenskaperna måste summan av regionernas värden summera till rikets, och facit för de preliminära beräkningarna utgörs av summan av fyra kvartal från nationalräkenskapernas kvartalsberäkningar. Det skiljer sig från de definitiva beräkningarna då facit består av nationalräkenskapernas mer detaljerade årsberäkningar. En annan skillnad är att de preliminära beräkningarna av BRP endast avser värden i löpande priser och förutom BRP beräknas preliminära uppgifter endast för sysselsättningen, d.v.s. för lönesummor och medelantalet sysselsatta.

Uppsala och Gotland hade högst tillväxt 2013

Den högsta tillväxttakten i BRP från 2012 till 2013 hade Uppsala och Gotlands län med 5,1 procent, följt av Stockholms län och Hallands län. Örebro län och Södermanlands län var de enda regioner som uppvisade en negativ tillväxt och BRP minskade med 1,7 respektive 3,1 procent. Den genomsnittliga ökningen för riket var 2,4 procent.

Bruttoregionprodukt (BRP) per län

Löpande priser, miljoner kronor		
Län	BRP 2013	Förändring i procent 2012/2013
09 Gotlands län	17 642	5,1
03 Uppsala län	126 886	5,1
01 Stockholms län	1 204 925	4,3
13 Hallands län	97 839	4,2
23 Jämtlands län	41 627	2,9
08 Kalmar län	72 603	2,8
07 Kronobergs län	67 061	2,4
19 Västmanlands län	85 486	2,2
12 Skåne län	422 038	2,1
14 Västra Götalands län	613 655	2,0
06 Jönköpings län	115 596	1,7
17 Värmlands län	84 445	1,4
10 Blekinge län	46 063	1,4
21 Gävleborgs län	86 716	1,2
20 Dalarnas län	91 616	0,7
05 Östergötlands län	146 998	0,3
25 Norrbottens län	102 252	0,2
22 Västernorrlands län	85 170	0,1
24 Västerbottens län	87 564	0,0
18 Örebro län	96 065	-1,7
04 Södermanlands län	81 901	-3,1
99 Extra region ¹	868	3,6
Sverige	3 775 016	2,4

¹ Delar av det ekonomiska territoriet vilka inte direkt kan knytas till en region, till exempel ambassader och konsulat.

Mätt i kronor uppvisade de tre storstadslänen den största ökningen. BRP i Skåne län ökade med nästan 9 miljarder kronor och i Västra Götalands län var ökningen 12 miljarder kronor. Stockholms län uppvisade den i särklass största ökningen och BRP växte med 50 miljarder kronor, vilket innebar att länet stod för mer än hälften av ökningen för riket som var 90 miljarder kronor. Storleken på BRP beror till stor del på hur stor en region är och de tre största länen uppvisar återkommande högst BRP. 2013 uppgick BRP i Stockholms län till 1 200 miljarder, vilket motsvarade närmare 32 procent av BNP. Lägst BRP hade Gotlands län, motsvarande 0,5 procent av den totala produktionen i landet. Sveriges sammanlagda BNP uppgick år 2013 till 3 775 miljarder kronor.

De tjänsteproducerande branscherna blir allt viktigare för den svenska ekonomin och 2013 stod de för nästan 73 procent av det totala förädlingsvärdet. Handeln, företags-tjänster och hälso- och sjukvård utgör en stor andel och 2013 utgjorde produktionen i dessa branscher cirka 11 procent vardera av det totala förädlingsvärdet. De svarade också för nästan hälften av den värdemässiga ökningen under 2013. I Stockholms län visade branscherna en positiv utveckling, men här stod även finans- och försäkringsverksamheten ut med en god tillväxt och bidrog i hög grad till ökningen i BRP. De varuproducerande branscherna hade

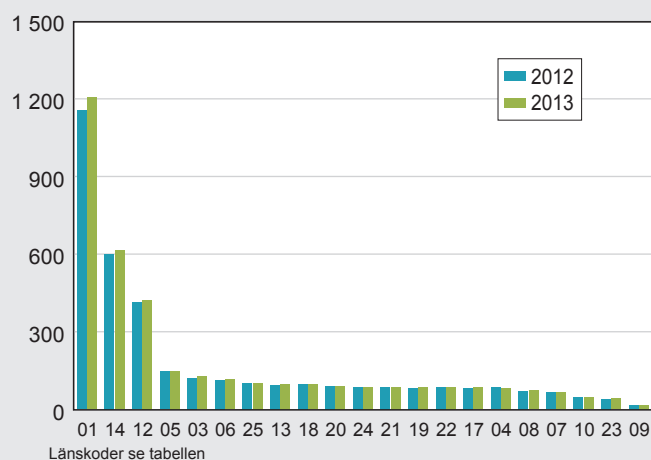
I FOKUS

ett svagt år och förädlingsvärdet minskade i 14 av 21 län. I Örebro och Södermanlands län minskade tillverkningsindustrin mätt i kronor mest av alla branscher, och då tillverkningsindustrin står för den största andelen av produktionen av varor, förklarar det den svaga utvecklingen i regionernas BRP.

De preliminära beräkningarna av BRP görs endast i löpande priser och jämförelsen över tid påverkas därför av både prisförändringar och volymförändringar. Det är viktigt att ta i beaktning vid tolkningen av resultaten då en prisökning höjer regionernas BRP i löpande priser även om produktionen är konstant.

Bruttoregionprodukt (BRP) per län

Löpande priser, miljarder kronor

BRP per capita är inte ett välfärdsått

Ett vanligt sätt att analysera regionernas BRP är att ställa dem i relation till medelbefolkningen eller till medelantalet sysselsatta. Både när det gäller BRP per invånare och BRP per sysselsatt ligger Stockholms län nivåmässigt långt över riksgenomsnittet och klart högre än alla andra län. BRP per invånare år 2013 var för Stockholms län 562 000 kronor medan riksgenomsnittet var 393 000 kronor. Förutom Stockholms län uppvisade även Norrbottens län en nivå över riksgenomsnittet. Övriga län låg under och lägst BRP per invånare hade Södermanlands län med 297 000 kronor. BRP per sysselsatt uppgick till 997 000 kronor i Stockholms län, följt av Norrbotten och Uppsala län vilka båda hamnade över riksgenomsnittet som var 808 000 kronor. Gotlands län hade lägst BRP per sysselsatt med 598 000 kronor.

BRP mäter den regionala produktionen, det vill säga regionernas förädlingsvärden, och är med andra ord ett aktivitetsrelaterat mått som visar det sammanlagda värdet av de producerade varorna och tjänsterna inom en region. BRP är inte ett mått på regional välfärd och påverkas bland annat av branschstrukturen inom regionen. BRP per invånare påverkas också av arbetspendling och befolkningsstrukturen. Pendlare bidrar till produktionen i den region där de arbetar, men räknas befolkningsmässigt till den region där de är folkbokförda. Inpendling påverkar därför

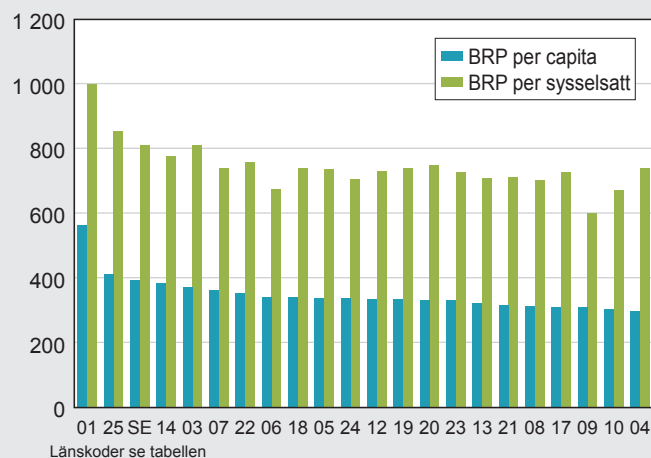
en regions BRP per invånare positivt, medan utpendling påverkar BRP per invånare negativt.

Södermanlands län har allt som oftast lägst BRP per invånare i hela landet och en del av förklaringen är den betydande pendlingen från Södermanlands län till Stockholms län. Vidare tenderar en region med en stor andel av befolkningen utanför arbetsmarknaden, t.ex. pensionärer, arbetslösa och barn som inte förvärvsarbetar, att få lägre BRP per invånare än en region där en större andel av befolkningen deltar i produktionen.

BRP per sysselsatt påverkas i sin tur av branschstrukturen i regionen. En region med stor andel kapitalintensiva branscher, med höga driftöverskott i kombination med få anställda, har vanligtvis relativt hög BRP per sysselsatt. Norrbottens län är ett exempel på en sådan region. I motsats hålls BRP nere i regioner med en stor andel offentlig produktion då förädlingsvärdet i princip enbart består av lönekostnader samtidigt som andelen sysselsatta är relativt stora. En region med stor andel sysselsatta i offentliga myndigheter eller med branscher med låga, eller rentav negativa, driftöverskott tenderar därmed att ha relativt låg BRP per sysselsatt.

BRP per capita och BRP per sysselsatt 2013

Löpande priser, tusen kronor

BRP underlag för europeiskt regionalstöd

SCB rapporterar årligen räkenskapsuppgifter till Eurostat, på olika regionala nivåer enligt NUTS-klassifikationen¹. Dessa används inom Eurostat för analys av skillnader i ekonomisk utveckling mellan regioner. BRP per capita uttryckt i köpkraftspariteter är ett viktigt underlag för fördelning av medel ur de Europeiska regionala strukturfonderna. Inom Sverige används regionala räkenskaper av bland annat departement, länsstyrelser och kommuner, andra statliga organ och myndigheter, privata organisationer och företag samt journalister och forskare.

Jenny Lidmark, Nationalräkenskaperna

¹ NUTS (Nomenclature des Unités Statistiques) är den regionala indelning som används inom EU för statistikredovisning.

NÄRINGS- LIV

Produktionen i näringslivet

Senaste uppgift: november 2014

Källa: SCB:s produktionsindex över näringslivet

Tobias Fagerberg

Produktionen inom näringslivet tar fart

Efter att ha utvecklats trögt sedan våren 2014 så visade produktionen inom näringslivet i november den bästa utvecklingen sedan i februari. Produktionen steg med hela 1 procent från föregående månad och nådde den högsta nivån sedan mätningarna startade, korrigerat för säsongseffekter. Samtliga delindex uppvisade positiv utveckling och det största bidraget till ökningen stod tjänsteproduktionen för, medan industriproduktionen noterade en utveckling precis över noll.

Produktionen i näringslivet

Förändring i procent	nov 14/ okt 14 ¹⁾	sep–nov 14/ jun–aug 14 ¹⁾	nov 14/ nov 13 ²⁾
Industri inkl. energi	0,1	–0,8	–3,9
Bygg	2,4	1,1	12,5
Tjänster	1,0	1,1	3,4
Totalt	1,0	0,7	2,2

1) Säsongrensade och kalenderkorrigerade

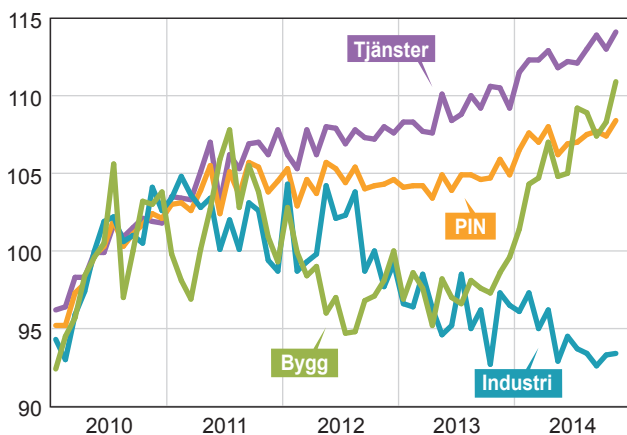
2) Kalenderkorrigerat

Positiv utveckling på tremånadersbasis

Under perioden september–november ökade produktionen inom näringslivet i säsongrensade tal med 0,7 procent jämfört med närmast föregående tremånadersperiod juni–augusti. Industrisektorn stod för den enda minskningen med cirka 1 procent. Tjänsteproduktionen, som är den största delsektorn, stod för en uppgång på 1 procent och bidrog därmed mest till ökningen.

Näringslivets produktionsutveckling

Säsongrensade värden. Index 2010=100

Akkumulerade uppgången oförändrad

Fram till november 2014 hade näringslivets produktion i kalenderkorrigerade tal ökat med 2,2 procent jämfört med motsvarande period föregående år. Den ackumule-

rade årsutvecklingen var därmed oförändrad jämfört med föregående månad. Den största delen av uppgången kommer ifrån tjänsteproduktionen som ökat med 3,4 procent. Industriproduktionen har däremot gått svagt men har de senaste perioderna återhämtat sig något. I november minskade den dock med fyra procent jämfört med samma månad föregående år och ackumulerat under året har den sjunkit med 1,8 procent.

PRISER

Konsumentpriser

Senaste uppgift: december 2014

Källa: SCB:s konsumentprisindex

Fortsatt negativ inflationstakt

Inflationstakten, det vill säga förändringen i KPI under de senaste tolv månaderna, var –0,3 procent i december 2014, vilket var en nedgång från föregående månad då den var –0,2 procent. Till den totala nedgången sedan december 2013 bidrog minskade räntekostnader (–11,1 procent) med 0,5 procentenheter samt prissänkningar på drivmedel (–10,4 procent) som bidrog nedåt med 0,4 procentenheter.

Nedgången motverkades av höjda hyror (1,7 procent) samt prishöjningar på livsmedel och alkoholfria drycker (1,5 procent) som påverkade uppåt med 0,2 procentenheter vardera.

Konsumentprisernas förändring

December 2014	Förändring från		Bidrag till
	Föregående	dec	förändring
	månad	2013	sedan dec
			2013 ¹⁾
Livsmedel och alkoholfria drycker	0,1	1,5	0,2
Alkoholhaltiga drycker och tobak	0,1	1,4	0,1
Kläder och skor	–0,2	–0,3	0,0
Boende	–0,1	–1,4	–0,4
Inventarier och hushållsvaror	–0,5	–0,8	0,0
Hälsa- och sjukvård	–0,1	0,2	0,0
Transport	0,8	–1,9	–0,3
Post och telekommunikationer	–0,3	–0,9	0,0
Rekreation och kultur	1,0	–0,1	0,0
Utbildning	0,1	2,3	0,0
Restauranger och logi	–0,1	1,5	0,1
Div varor och tjänster	0,1	0,9	0,1
KPI totalt	0,2	–0,3	–0,3

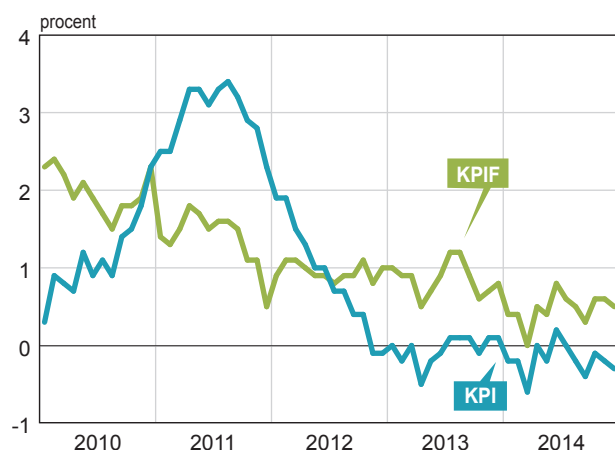
1) Procentenheter

Positiv månadsutveckling

Efter en svag nedgång i november vände månadstakten upp i december. Från november till december steg KPI med 0,2 procent. Till månadsförändringen bidrog prishöjningar på utrikes flygresor (57,3 procent) med 0,3 procentenheter och paketresor (6,7 procent) med 0,1 procentenhet. Uppgången motverkades av prissänkningar på drivmedel (–7,0 procent) som påverkade nedåt med 0,2 procentenheter samt minskade räntekostnader (–1,6 procent) som påverkade nedåt med 0,1 procentenhet.

Inflationstakten

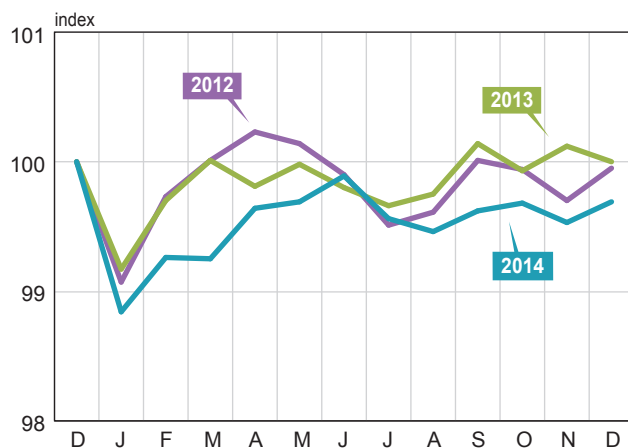
Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Stabil underliggande inflation

Inflationstakten rensad för effekten av räntesatsförändringar enligt måttet KPIF (KPI med fast ränta) var 0,5 procent i december 2014. Den underliggande inflationen var därmed i stort sett oförändrad jämfört med de närmast föregående månaderna. Även på månadsbasis har KPIF varit förhållandevis stabilt på senare tid och efter nedgången i juli har månadsförändringarna varit antingen svagt positiva eller neutrala. Från november till december steg KPIF med 0,2 procent.

Konsumentprisernas utveckling

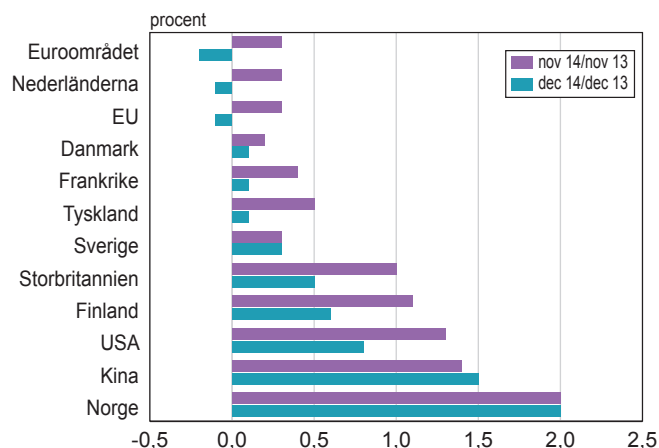
December föregående år = 100

Lägre inflationstakt i EU

Inflationstakten enligt det europeiskt harmoniserade måttet HIKP var i Sverige 0,3 procent i december. Även i månadstakt ökade HIKP med 0,3 procent. De senast publicerade HIKP-talen för EU-länderna avser november 2014. Inflationstakten för EU var då 0,4 procent, medan den var 0,3 procent för euroområdet. Enligt preliminära uppgifter var inflationstakten i december -0,1 procent i EU och -0,2 procent i euroområdet.

Inflationstakten i olika länder

EU-länder och Norge enligt HIKP

Priserna i producent-, export- och importleden

Senaste uppgift: december 2014

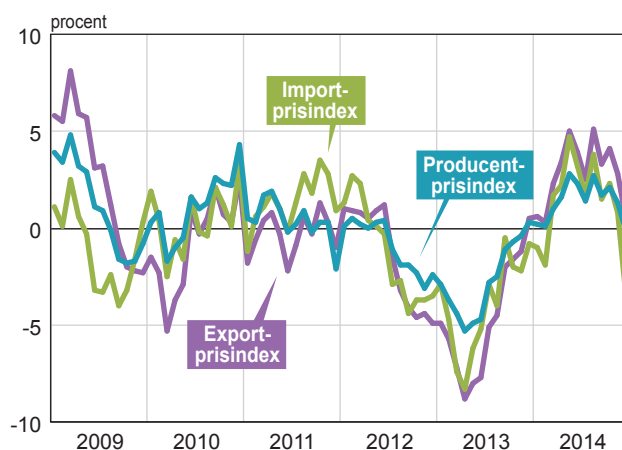
Källa: SCB:s producentprisindex

Fallande oljepris sänker importprisindex

På importmarknaden sjönk priserna med 2,0 procent mellan november och december. Den bakomliggande orsaken är de lägre oljepriserna. På exportmarknaden sjönk priserna med 0,7 procent medan priserna på hemmamarknaden ökade med 0,3 procent. Producentpriserna totalt, det vill säga hemmapriserna sammanvägt med exportpriserna, sjönk med 0,3 procent.

Export-, import- och producentprisindex

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Priserna för inhemsk tillgång, det vill säga producentpriserna på hemmamarknaden tillsammans med importpriserna, sjönk med 0,9 procent från november till december. Jämfört med december 2013 har priserna sjunkit med 2,0 procent. Största bidraget till nedgången utgjordes av de lägre oljepriserna. Energirelaterade varor har sjunkit med hela 19,1 procent jämfört med december 2013 medan konsumtionsvaror steg med 1,8 procent under samma period. Motsvarande årstakt för investeringsvaror var en

ökning med 2,5 procent och för insatsvaror en ökning med 2,0 procent. En svagare krona motverkade också nedgången till viss del.

Jämfört med december förra året har producentpriserna totalt sjunkit med 0,1 procent. Under samma period har priserna ökat med 0,5 procent på exportmarknaden och sjunkit med 3,4 procent på importmarknaden. På hemmamarknaden har priserna sjunkit med 0,6 procent jämfört med december förra året.

ARBETSMARKNAD

Sysselsättning och arbetslöshet

Senaste uppgift: december 2014

Källa: SCB:s arbetskraftsundersökningar

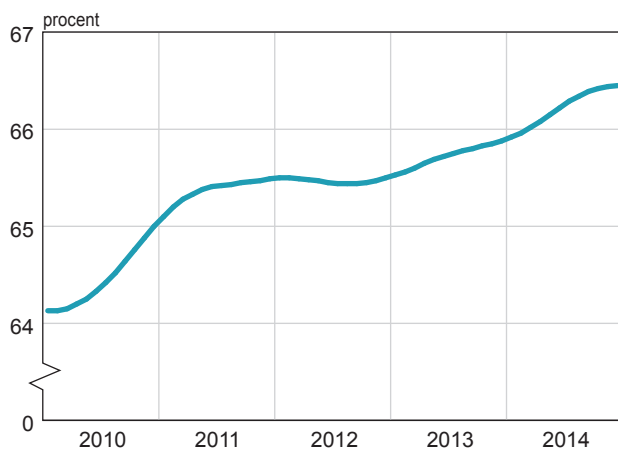
Peter Beijron

Antalet sysselsatta i åldern 15–74 år var 4 763 000 i december 2014, icke säsongrensade, en ökning med 83 000 jämfört med december 2013. Antalet arbetslösa var 360 000 vilket motsvarar en arbetslöshet på 7,0 procent. Antalet arbetade timmar ökade med 1,8 procent och uppgick i genomsnitt till 141,0 miljoner per vecka. Säsongrensade och utjämnade data visar på en fortsatt ökning av antalet sysselsatta samt en arbetslöshet på 7,8 procent.

Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsstatistik visar på en fortsatt minskning av inskrivna arbetslösa. I slutet av december 2014 var 385 000 personer inskrivna som arbetslösa, en minskning med 26 000 personer jämfört med december 2013. Antalet nya lediga platser uppgick till 67 000, vilket är 17 000 fler än för ett år sedan. I december fick 30 000 personer ett arbete, en minskning med 3 000 jämfört med samma månad föregående år.

Sysselsättningsgrad

Ålder 15–74 år. Sysselsatta som andel av befolkningen. Säsongrensade och utjämnade månadsvärden

Fortsatt ökning av antalet sysselsatta

I december 2014 var antalet sysselsatta i åldern 15–74 år 4 763 000, icke säsongrensade. Det innebär en ökning med 83 000 jämfört med samma månad förra året. Drygt två

tredjedelar av ökningen bestod av utrikes födda. Antalet sysselsatta män var 2 495 000, en ökning med 44 000. Bland kvinnorna uppgick antalet sysselsatta till 2 269 000, en ökning med 39 000. Sysselsättningsgraden för befolkningen 15–74 år ökade med 0,7 procentenheter till 65,9 procent. Bland männen var sysselsättningsgraden 68,1 procent och bland kvinnorna var den 63,6 procent.

I förhållande till närliggande månader visar säsongrensade och utjämnade data på en fortsatt ökning av antalet sysselsatta. I december uppgick antalet sysselsatta till 4 804 000, vilket motsvarar en sysselsättningsgrad på 66,5 procent.

Ökning av antalet anställda

I december 2014 uppgick antalet anställda till 4 242 000, icke säsongrensade. Jämfört med december 2013 är det en ökning med 73 000. Antalet anställda män uppgick till 2 117 000, en ökning med 38 000. Antalet anställda kvinnor ökade med 36 000 och uppgick till 2 126 000.

Även säsongrensade och utjämnade data visar på en fortsatt ökning av antalet anställda jämfört med de senaste månaderna

Ökning av antalet arbetade timmar

Det totala antalet arbetade timmar i december 2014 uppgick i genomsnitt till 141,0 miljoner per vecka, enligt icke säsongrensade data. När hänsyn tagits till skillnader i helger och ledigheter är det en ökning med 1,8 procent jämfört med december 2013.

Säsongrensade och utjämnade data visar på en ökning av antalet arbetade timmar. I december 2014 uppgick antalet arbetade timmar till i genomsnitt 146,2 miljoner per vecka.

Arbetsmarknad

	Antal sysselsatta, 1 000-tal		Antal arbetade timmar, 10 000-tal		Ant. arbetslösa 1 000-tal	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
jan	4 578	4 619	13 210	12 350	421	436
feb	4 597	4 648	15 160	15 490	427	433
mar	4 643	4 701	14 870	15 830	448	440
apr	4 642	4 698	15 090	14 500	445	445
maj	4 667	4 746	14 650	15 520	417	413
jun	4 815	4 870	14 640	14 460	484	493
jul	4 905	4 982	9 530	9 890	382	380
aug	4 766	4 863	12 230	12 500	377	389
sep	4 708	4 809	16 010	16 360	382	371
okt	4 746	4 772	16 240	16 320	374	389
nov	4 704	4 786	15 780	16 180	382	380
dec	4 680	4 763	13 720	14 100	380	360

Uppgifterna baserar sig på åldersindelningen i AKU, dvs. 15–74 år, och antal arbetslösa inkluderar heltidsstuderande som sökt och kunnat ta arbete.

Svag minskning av arbetslösheten

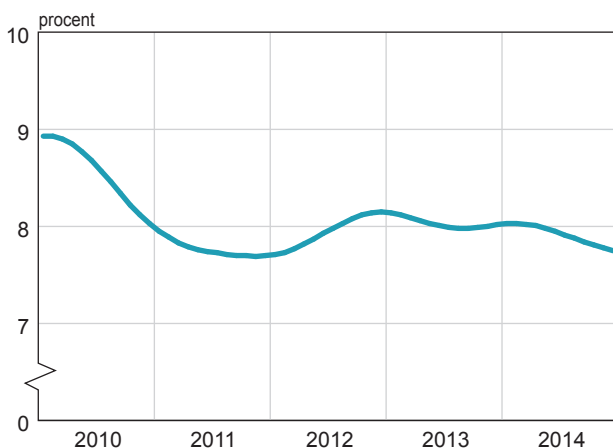
I december 2014 var antalet arbetslösa i åldern 15–74 år 360 000, icke säsongrensade, vilket motsvarar en arbetslöshet på 7,0 procent. Antalet arbetslösa män var 202 000 och antalet arbetslösa kvinnor var 158 000. För männen var det relativa arbetslöshetstalet 7,5 procent och för kvinnorna 6,5 procent. Bland ungdomar i åldern 15–24 år var 110 000 arbetslösa och av dessa var 56 000 heltidsstuderande. Andelen arbetslösa ungdomar var 18,6 procent av arbetskraften.

Säsongrensade och utjämnade data visar på en svag minskning av antalet och andelen arbetslösa. I december 2014 uppgick antalet arbetslösa till 404 000, vilket motsvarar ett arbetslöshetstal på 7,8 procent. Bland ungdomar i åldern 15–24 år var arbetslöshetstalet 22,5 procent i december 2014.

Relativ arbetslöshet

Ålder 15–74 år. Inkl. heltidsstuderande som sökt arbete.

Säsongrensade och utjämnade månadsvärden

Minskning av antalet inskrivna arbetslösa

Antalet inskrivna arbetslösa, som utgörs av de öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, uppgick i slutet av december 2014 till 385 000. Jämfört med föregående år är det en minskning med 26 000 personer. Bland de inskrivna arbetslösa var 203 000 öppet arbetslösa och 182 000 personer deltog i program med aktivitetsstöd. Antalet nya lediga platser som anmälades till landets arbetsförmedlingar var 67 000, vilket är 17 000 fler än motsvarande månad föregående år. Under december 2014 fick 30 000 personer ett arbete vilket är 3 000 färre än december 2013. Antalet varslade uppgick till 2 500, en minskning med 800 jämfört med december 2013.

Arbetskraftskostnader & löner

Senaste uppgift: november 2014

Källa: SCB:s arbetsmarknadsstatistik

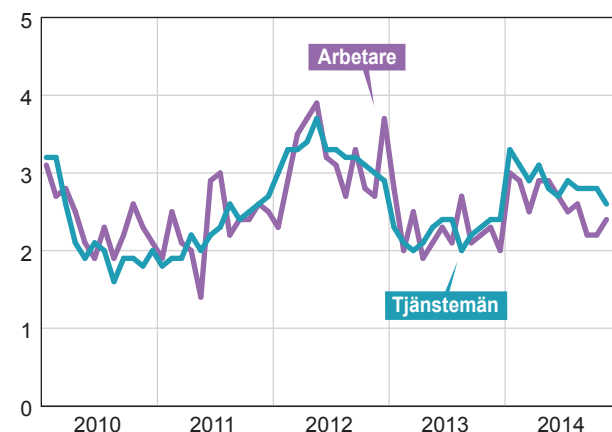
Den preliminära genomsnittliga timlönen för arbetare var under november 2014 157,60 kronor exklusive övertidstillägg och 159,40 kronor inklusive övertidstillägg, vilket är en ökning med 2,4 respektive 2,5 procent jämfört med november 2013. Under november 2014 var den preliminära genomsnittliga månadslönen för tjänstemän 36 470 kronor exklusive rörliga tillägg och 37 260 kronor inklusive rörliga tillägg, vilket är en ökning med 2,7 respektive 2,6 procent jämfört med november 2013.

Arbetskostnaden för en arbetare inom utvinning av mineral och tillverkningsindustrin har för november 2014 beräknats till 276,43 kronor per timme, vilket ger ett arbetskostnadsindex på 117,0 en förändring med 2,1 procent jämfört med november 2013. Arbetskostnaden för en arbetare inom den privata sektorn totalt har för november

2014 beräknats till 257,78 kronor per timme och för tjänstemän inom den privata sektorn till 56 027 kr per månad. Detta ger ett arbetskostnadsindex för arbetare på 115,5 en ökning med 2,7 procent jämfört med november 2013. Motsvarande index för tjänstemän blir 118,2 en ökning med 3,2 procent jämfört med november 2013.

Löneutveckling inom den privata sektorn

Procentuell förändring från motsvarande månad föregående år

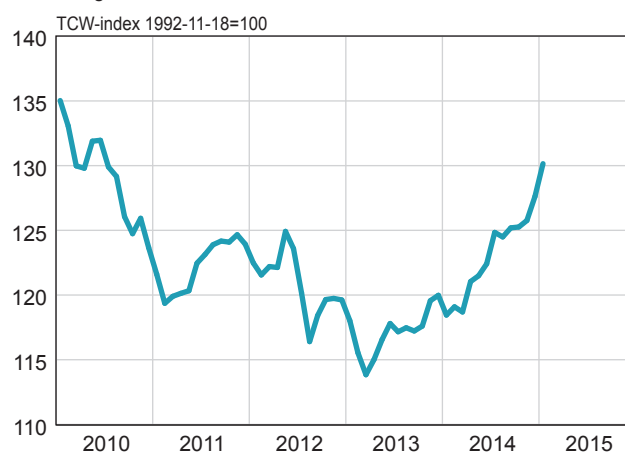
FINANSMARKNAD

Schweizerfrancen släpptes fri

Den schweiziska centralbanken (SNB) tog marknaden på sängen när den i mitten av månaden meddelade att det tidigare valutagolvet överges. Beskedet följdes av kraftiga valutarörelser och SEK/CHF har stigit med 13 procent sedan beslutet. SNB:s agerande följer av bedömningen att det ekonomiska läget i Europa börjar stabiliseras och att styrräntan i ett sådant läge är tillräcklig för att styra penningpolitiken. Det plötsliga beskedet från SNB minskar förtroendet för centralbanker överlag vilket riskerar att öka volatiliteten på de finansiella marknaderna i allmänhet och valutamarknaden i synnerhet.

Valutakursindex för kronan

Månadsgenomsnitt

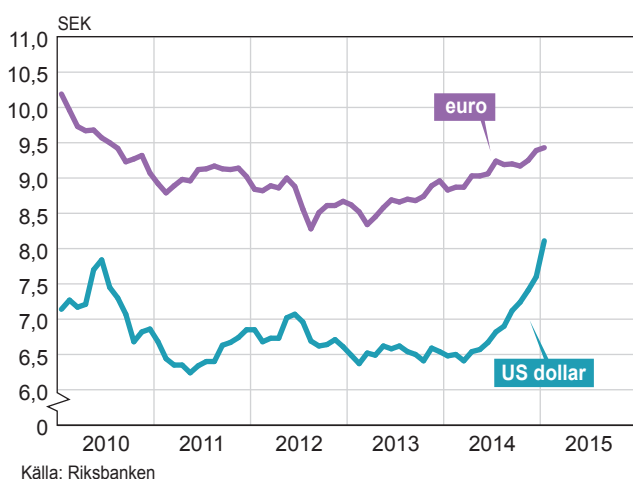
Källa: Riksbanken

Som väntat meddelade ECBs Mario Draghi att banken lanserar ett stödköpsprogram likt det vi sett FED genomföra

de senaste åren. Programmet innebär köp av privata och offentliga skuldpaper för 60 miljarder euro i månaden och väntas pågå till september 2016. Förhoppningen är att stödköpen skall bidra till en expanderad kreditgivning i eurozonen med ökade investeringar, inflation och tillväxt som följd. Beskedet bröt den senaste tidens trend av kronförsvagning gentemot euron och i slutet av månaden syns en återhämtning med 1,5 procent jämfört med årets början. SEK/EUR handlades i slutet av månaden till 9,38. Även de långa Euro-marknadsräntorna påverkades av beskedet och föll med närmare 20 punkter under januari.

Valutakurser

Svenska kronor i förhållande till dollar och euro.
Månadsgenomsnitt

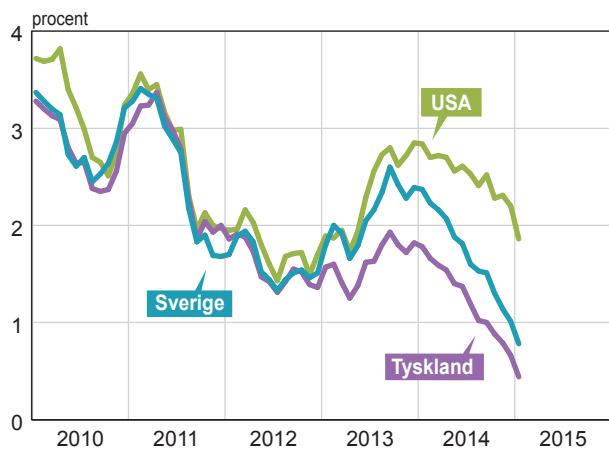

Danmark kämpar mot kronförstärkning

Också Danmark har tagit till extraordinära penningmarknadspolitiska åtgärder för att försvara den fasta växelkursen gentemot euron. Efter ett antal räntesänkningar och valutainterventioner meddelande Danmarks Nationalbank, efter börsens stängning på månadens sista dag, att de bett finansdepartementet att tillsvidare ställa in alla nyemissioner av statsobligationer. Målsättningen är att pressa upp priset på dansk statsskuld och därmed få lägre räntor relativt euroområdet.

Långa räntor

10-åriga statsobligationer

På andra sidan atlanten står FED inför frågan om när

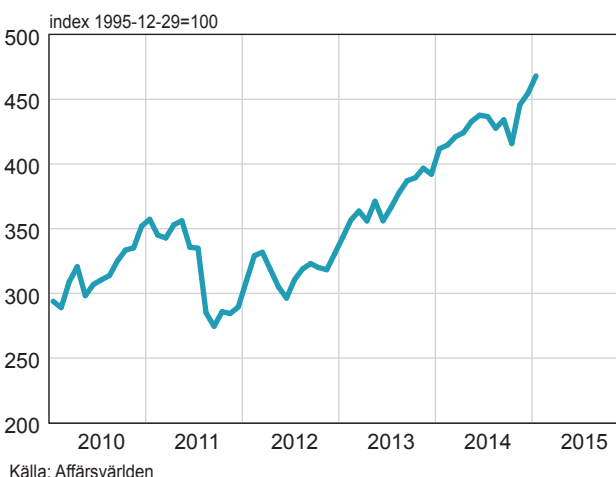
den amerikanska styrräntan skall höjas. Månadens räntebesked gav inte mycket ny information och centralbanken står fortsatt fast vid att vara "tålmodig" i väntan på ekonomins utveckling. En trolig utveckling är dock att den starkare arbetsmarknaden balanseras av sjunkande energipriser och därmed utebliven inflation. Med fortsatt nollränta som följd även en tid framöver. Dollarn fortsätter att stärkas och noterade under månaden femårshögsta. I slutet av månaden var SEK/USD-kursen 8,30. Den svenska räntekurvan planade ut när de långa svenska räntorna under månaden föll med 16 punkter. Svensk tioårig statsskuld handlas till historiskt låga 0,61 procent.

Stark utveckling på europeiska börser

Det har varit en diger rapportmånad på Stockholmsbörsen med många rapporter som kommit in bättre än väntat och med besked om ökade utdelningar. Flera större bolag inom verkstadsindustrin har överraskat positivt på marknaden. Till den positiva stämning bidrog även ECB:s besked om kvantitativa lättnader som dragit upp de flesta stora börserna inom euro-området. Affärsvärldens generalindex stängde månaden 7,1 procent högre jämfört årsskiftet.

Aktiekurserna

Stockholmsbörsens generalindex, månadsgenomsnitt

DAX-index i Frankfurt noterade all-time high med råge på beskedet från ECB. Vid månadens utgång hade index gått upp med 9,1 procent. Också i Paris var stämningen hög och CAC40 steg med 7 procent. I det skuldyngda Grekland fortsatte börsen att kraftigt backa för andra månaden i rad.

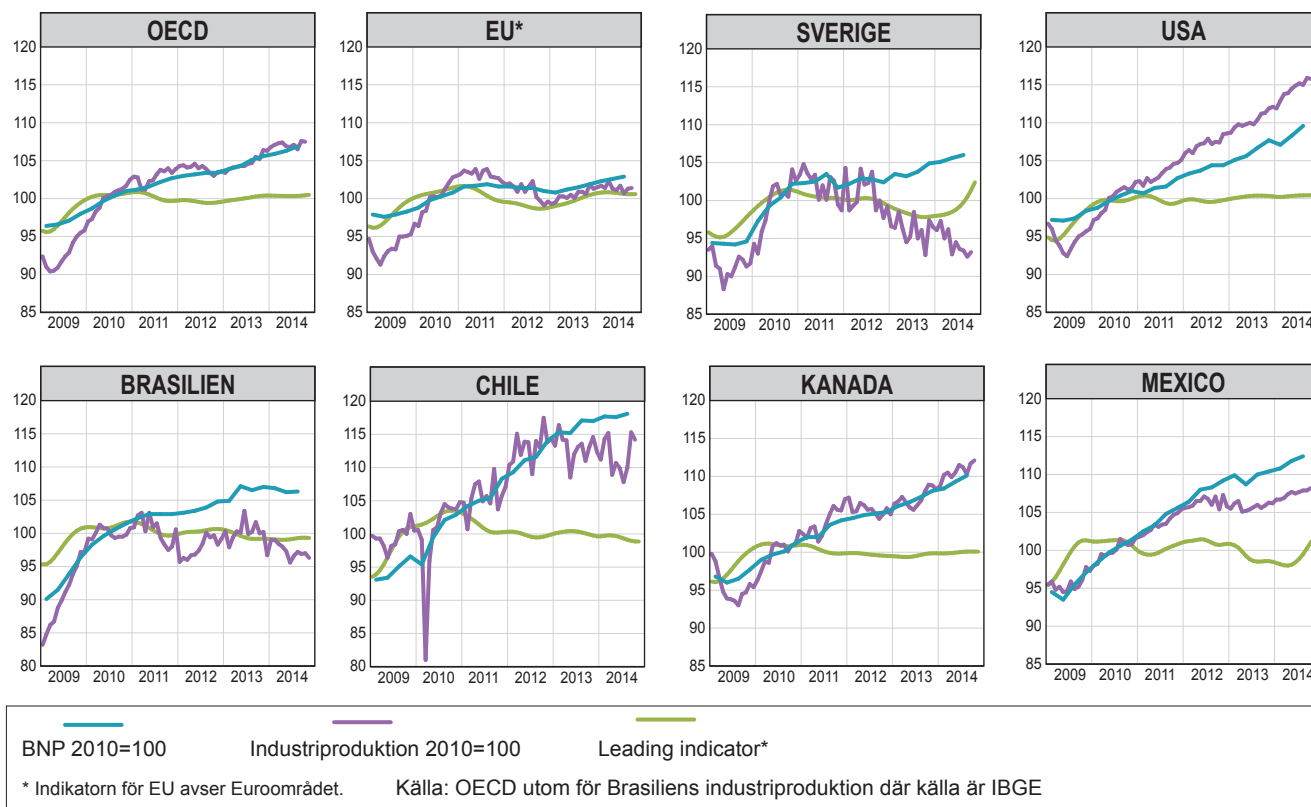
I USA har börserna mest gått i sidled sedan november. Rapporterna från börsbolagen har mottagits relativt ljumt, ett viktigt undantag var dock Apple som noterade sitt starkaste kvartal någonsin. Även dollarförstärkningen har hållit börserna i schack. Nasdaq hade vid månadens utgång gått ned med 2,1 procent och Dow Jones med 3,7 procent.

Börsen i Shanghai svajade till rejält under januari och föll på beskedet att myndigheter hindrat ett par mäklare att öppna nya konton som skulle ge än mer hävstång med lånade pengar in i aktiemarknaden. Sammantaget slutade månaden på -0,7 procent i Shanghai.

Andreas Hörnqvist och Jon Smedsaas,
Finansmarknadsstatistik

INTERNATIONELL UTBLICK

Konjunkturindikatorer för några länder och -områden

USA är ett av få länder där återhämtningen nu har kommit in på fastare mark. De två senaste kvartalen har BNP ökat med över en procent säsongrensat och jämfört med föregående period. Även industriproduktionen visar en hyfsad utveckling även om de senaste månaderna har varit svängiga med en marginell nedgång i oktober. Den ledande indikatorn bekräftar att en stabil återhämtning är inledd. Indikatorn har legat över det långsiktiga genomsnittet de två senaste åren vilket tyder på en snabbare tillväxt än normalt.

Tillväxten i Kanada har varit hyfsad sedan början av 2013 då utvecklingen stegrades tydligt. BNP-utvecklingen har varit något jämnare än i USA och tredje kvartalet steg BNP i kvartalstakt med 0,7 procent. Även industriproduktionen har utvecklats förhållandevis väl, om än ojämnt, de senaste månaderna. Till och med oktober hade produktionen under 2014 ökat med 3,5 procent. Den ledande indikatorn tyder på att den kanadensiska ekonomin är på väg in i en något gynnsammare tillväxtfas och har de senaste månaderna legat strax över det historiska genomsnittet.

Den tidigare så starka brasilianska ekonomin har haft en negativ BNP-utveckling tre av de fem senaste kvartalen säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. Trots en viss ljusning under hösten har industriproduktionen fallit det senaste dryga året och i november minskade produktionen med 0,7 procent jämfört med månaden innan. Den

ledande indikatorn visar att tillväxten har varit svagare än normalt under ett och ett halvt år och den pekar på en fortsatt svag tillväxt.

De senaste kvartalen har tillväxten i Mexiko dämpats. För 2013 och 2014 har den genomsnittliga tillväxttakten halverats jämfört med perioden 2010–2012. Tredje kvartalet ökade BNP med 0,5 procent säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. För industriproduktionen märks också en viss dämpning i utvecklingen de senaste månaderna även om produktionen steg 0,3 procent i oktober jämfört med månaden innan. Den ledande indikatorn tyder dock på att dämpningen är tillfällig. Indikatorn har stigit sedan april och ligger sedan i september över det historiska genomsnittet vilket talar för att tillväxten framgent blir starkare än normalt.

BNP-utvecklingen i Chile har mattats av sedan mitten av 2013 och tillväxten är nu betydligt måttligare än under perioden 2010–2012. Tredje kvartalet ökade BNP med 0,4 procent från kvartalet innan. Industriproduktionen visar också på en avstannad aktivitet och har sedan början av 2013 stått och stampat. Den ledande indikatorn visar samma tendens – den har fallit sedan våren 2014 och redan då pekade den på en svagare tillväxt än normalt. Indikatorn har dock börja plana ut vilket indikerar början till en vändning

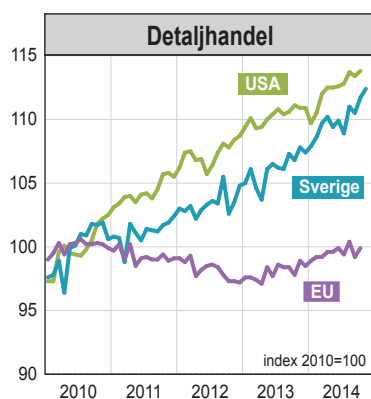
INTERNATIONELL UTBLICK

Detaljhandeln

Detaljhandelns försäljningsvolym inom EU har fortsatt sin långsamma uppgång sedan slutet av 2012. De senaste månaderna har länder som Tyskland och Frankrike gjort Italien sällskap med en försäljningsvolym som står och stampar. Detta har hållit tillbaka den totala detaljhandeln. För Finland har försäljningsvolymen till och med minskat på senare tid och jämfört med i april ligger nivån drygt 3 procent lägre. Det är istället främst EU-länderna utanför euroområdet som de senaste månaderna har bidragit till att detaljhandeln inom EU ändå har stigit.

I Storbritannien, som tycks ha kommit gång på bred front, stärktes detaljhandeln klart i oktober och november och jämfört med september ligger försäljningsvolymen nu nära 3 procent högre. Detta följde dock på en svagare utveckling månaderna innan. Norge hör till de länder som har stått emot den ekonomiska oron bäst under senare år, men

en dämpning i detaljhandeln har märkts av sedan mitten av 2012. Detaljhandeln i USA har dock haft den stabilaste utvecklingen de senaste åren. Det är dock värt att notera att sedan första halvan av 2013 har detaljhandelen i Sverige utvecklats starkare än både i Norge och i USA.

Detaljhandel

	Avser månad	Index 2010=100	Förändr. från föregående månad, %	Förändr. från motsv mån föreg år, %
EU	okt	99,9	0,7	2,1
Danmark	nov	96,4	0,7	2,1
Finland	nov	100,1	-2,0	-2,2
Italien	okt	93,0	0,1	0,4
Spanien	nov	83,6	1,1	1,7
Storbritannien	nov	110,4	1,8	7,0
Sverige	nov	112,4	0,6	4,3
Tyskland	okt	102,7	1,6	2,2
Norge	okt	110,6	0,6	2,7
USA	okt	113,8	0,4	2,4
Japan	okt	100,7	-1,1	-1,3
OECD	okt	107,0	0,3	1,9

Källa: OECD

EU-barometern

Barometerindikatorn för EU och euroområdet har stabiliserats efter nedgången som inleddes våren 2014. Sedan september har indikatorn stigit svagt men stadigt. Bedömningen i december var oförändrad jämfört med i november, men i januari steg indikatorn med 0,5 enheter för EU och med 0,6 enheter för euroområdet. Läget bedöms som något bättre i EU än i euroområdet. Det är tydligt att länderna utanför euroområdet är mer optimistiska än euroländerna (undantaget Danmark och Polen). Men den tydliga skillnaden mellan de båda områdena förklaras främst av Storbritannien. Där märktes en snabb förbättring i mitten av 2013 och i samband med det tilltog skillnaden mellan EU och euroområdet betydligt och har bestått sedan dess. Sett till de två senaste månadsutfallen har indikatorn för Sverige i stort utvecklats i linje med övriga EU. Noterbart är det kraftiga fallet i Grekland de två senaste månaderna.

Internationella ekonomiska indikatorer

		Danmark	Finland	Storbr.	Sverige	Tyskland	USA	EU ¹⁾	OECD
BNP ²⁾									
Förändr. föreg. kv.	%	0,4	0,2	0,8	0,4	0,1	1,2	0,3	0,6
Förändr. 4 kv.	%	0,5	-2,6	5,0	2,4	2,0	7,9	1,0	4,6
Industriproduktion ³⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	2,1	0,2	-0,1	0,6	0,2	-0,1	0,1	-0,1
Förändr. 12 mån.	%	-2,8	-1,2	1,1	0,4	1,5	4,0	0,8	2,2
KPI ⁴⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	-0,3	-0,1	0,0	0,3	0,1	-0,5	-0,1	-0,3
Förändr. 12 mån.	%	0,1	0,6	0,5	0,3	0,1	1,3	-0,1	1,5
Arbetslöshet ⁵⁾									
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	6,4	8,9	5,9	7,8	5,0	5,8	10,0	7,2
Förändr. 12 månader	procentenheter	0,0	0,0	0,0	-0,3	0,0	0,0	-0,1	0,0
		-0,4	0,6	-1,5	-0,2	-0,1	-1,2	-0,7	-0,5
Kort ränta ⁶⁾									
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	0,30	0,08	0,56	0,27	0,08	0,23	0,08	..
Förändr. 12 månader	procentenheter	0,00	0,00	0,00	-0,13	0,00	0,00	0,00	..
		0,05	-0,14	0,04	-0,89	-0,14	-0,01	-0,14	..
Lång ränta ⁷⁾									
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	0,93	0,89	1,52	1,01	0,59	2,20	1,35	..
Förändr. 12 månader	procentenheter	-0,10	-0,01	-0,20	-0,13	-0,13	-0,12	-0,19	..
		-0,96	-1,14	-0,98	-1,38	-1,21	-0,69	-1,62	..

1) EU28 men för kort och lång ränta avses euroområdet 2) Tredje kvartalet 3) Oktober 4) Harmoniserat konsumentprisindex (HIKP) för EU-länderna. OECD och USA november, övriga december
5) Storbritannien september, övriga november 6) Korta räntor avser 3-månaders interbankräntor enligt statistik från Eurostat. November 7) December

Källa: OECD, Eurostat

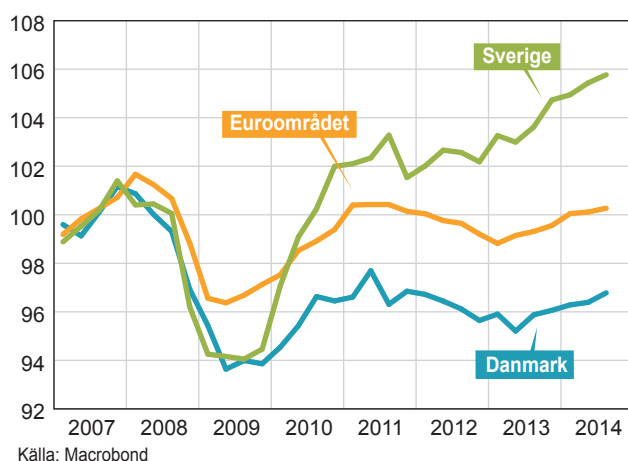
INTERNATIONELL UTBLICK

Danmark långsamt på väg tillbaka

Danmark drabbades, precis som Sverige, hårt av finanskrisen 2008–2009 och BNP rasade ungefär lika mycket som här. Medan vår ekonomi återhämtades snabbt så har Danmark upplevt en långvarig och djup lågkonjunktur. Utvecklingen efter finanskrisen har till och med varit sämre än i euroområdet och huvudförklaringen till det är att Danmark inte bara drabbades av finanskrisen och den efterföljande eurokrisen, utan även av en fastighetskris.

Bruttonationalprodukt

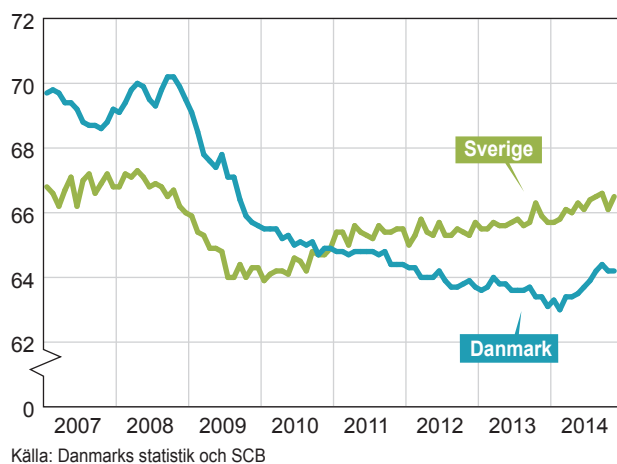
Volymindex 2007=100, säsongrensat

Under 00-talet byggdes en bostadsbubbla upp och när den sprack så sjönk bostadspriserna kraftigt. De danska hushållen är bland de mest skuldsatta i världen och bostadsprisernas nedgång bidrog till att konsumentförtroendet rasade och hushållskonsumtionen sjönk kraftigt. Arbetsmarknaden försvagades också med ökad arbetslöshet och lägre sysselsättning. Arbetslösheten började visserligen sjunka tillbaka i mitten av 2012 men det berodde huvudsakligen på att arbetskraftsdeltagandet minskade.

Sysselsatta av befolkningen 15–74 år

Procent, säsongrensat

Direkt efter finanskrisen ökade Danmarks BNP men bara cirka hälften av fallet återtogs. 2011 stagnerade sedan tillväxten och vid mitten av året började BNP återigen att

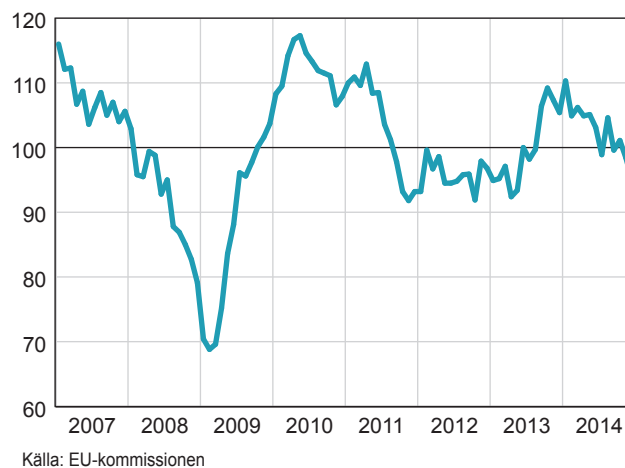
sjunka. Den nya recessionen blev långvarig och vändningen kom först andra halvåret 2013. Sedan dess har ekonomin växt oavbrutet och det verkar som att man äntligen lyckats ta sig ur krisen. Tillväxttakten är dock än så länge måttlig och BNP ligger fortfarande en bra bit under nivån före krisen. Även arbetsmarknaden har stärkts; arbetslösheten har fortsatt att sjunka och under 2014 vände sysselsättningsgraden upp efter sex år av nedgång. De senaste åren har också en återhämtning av bostadspriserna skett, framför allt för lägenheter där uppgången varit påtaglig.

Något bättre tillväxt väntas 2015

De flesta analytikerna förväntar sig att Danmarks ekonomi fortsätter att återhämtas under 2015. På sistone har dock nya orosmoln dykt upp som gjort att riskerna på nedåtsidan ökat. Efter att i början av fjolåret ha legat en bra bit över det historiska genomsnittet sjönk Danmarks barometerindikator tillbaka rejält under 2014 på grund av ett kraftigt försämrat förtroende inom industrin, och låg i slutet av året återigen under 100-strecket. Ett annat bekymmer är att den danska kronan varit utsatt för ett apprecieringstryck. ECB:s aggressiva stimulansplaner samt den Schweiziska centralbankens slopande av valutakursgolvet har utmanat Danmarks fasta växelkurs mot euron. För att motverka en kronförstärkning sänkte Danmarks Nationalbank (DNB) nyligen inlåningsräntan två gånger på en vecka.

Danmarks barometerindikator

Index, historiskt genomsnitt=100, säsongrensat

Oron inom industrin har ännu inte spritt sig vidare till varken andra näringslivssektorer eller hushållen och finansmarknaden verkar fortfarande ha förtroende för DNB:s fastkurspolitik. Konsumentförtroendet ligger fortsatt på en hög nivå och hushållens optimism förutspås tillsammans med stigande bostadspriser och ökande sysselsättning leda till högre konsumtion. Konsumtionstillväxten tros dock bli relativt dämpad och då varken exporten eller investeringarna väntas ta fart så ser BNP-tillväxten ut att bli förhållandevis svag även 2015.

SVENSKA EKONOMISKA INDIKATORER

	Enhet	Basår	Senaste uppgift	Förändring i procent från		
				föreg. månad/ period	samma månad/ period föreg. år	
Ekonomi, allmänt						
BNP	volym	2010=100	3 kv	106,2 ¹⁾	0,3 ¹⁾	2,1
Fast bruttoinvestering	volym	2010=100	3 kv	111,3 ¹⁾	1,1 ¹⁾	4,0
Hushållens konsumtion	volym	2010=100	3 kv	107,6 ¹⁾	0,0 ¹⁾	2,4
Tjänsteproduktion	volym	2010=100	nov	113,8 ¹⁾	1,0 ¹⁾	3,4
Lägenheter, påbörjade, nya	1 000-tal		3 kv	7,9		30
			1–3 kv	25,9		23
Industri						
Produktion	volym	2010=100	nov	96,8	0 ¹⁾	–5
			jan–nov	92,7		–2
Omsättning	volym	2010=100	nov	99,0	1 ¹⁾	–2
			jan–nov	94,8		–2
Orderingång	volym	2010=100	nov	92,5	–1 ¹⁾	1
			jan–nov	92,1		–3
Kapacitetsutnyttjande	%		3 kv	88,7 ¹⁾	–0,2 ¹⁾²⁾	1,5 ¹⁾²⁾
Investeringar	mdr kr		3 kv	35,7		1
			1–3 kv	111,7		0
Utrikeshandel						
Varuexport	mdr kr		dec	91,2	0 ¹⁾	5
			jan–dec	1 126,9		3
Varuimport	mdr kr		dec	90,8	–1 ¹⁾	4
			jan–dec	1 105,8		6
Handelsnetto	mdr kr		dec	0,4		
			jan–dec	21,1		
Bytesbalans	mdr kr		3 kv	61,7		
			1–3 kv	178,4		
Konsumtion						
Detaljhandelns försäljning	volym	2010=100	dec	111,6 ¹⁾	–0,6 ¹⁾	3,4
			jan–dec			3,8
Hushållens konsumtionsindikator	volym	2010=100	nov	108,6 ¹⁾	0,6 ¹⁾	2,5
			jan–nov			2,5
Personbilsregistreringar, nya	st		jan	21 299	1 ¹⁾	5
Consumer Confidence Indicator ³⁾		medelv=100	jan	98,6 ⁴⁾	99,3 ⁴⁾	102,3 ⁴⁾
Priser						
Konsumentprisindex		1980=100	dec	314,1	0,2	–0,3
Konsumentprisindex, fast ränta		1987=100	dec	203,0	0,2	0,5
Producentprisindex		2005=100	dec	114,0	–0,3	–0,1
Exportprisindex		2005=100	dec	108,6	–0,7	0,5
Importprisindex		2005=100	dec	108,0	–2,0	–3,4
Prisindex för inhemsk tillgång		2005=100	dec	113,9	–0,9	–2,0
Hemmamarknadsprisindex		2005=100	dec	120,0	0,3	–0,6
Arbetsmarknad, löner						
Sysselsatta 15–74 år	1 000-tal		dec	4 763		1,8
Arbetslösa 15–74 år	1 000-tal		dec	360		–5,3
därav heltidsstuderande	1 000-tal		dec	119		2,1
Arbetade timmar	10 000-tal		dec	14 100		2,8
Lediga platser, nyanmälda	1 000-tal		dec	67		34,0
Arbetskostnadsindex, industriarbetare		2008 jan=100	nov	117,0		2,1
Timlön, industriarbetare	kr		nov	168,4		2,1
Finansmarknad						
Utlåning till hushåll ⁵⁾	mdr kr		dec	3 067		6,1
Utlåning till icke-finansiella företag ⁵⁾	mdr kr		dec	1 945		4,3
Lång ränta, 10-åriga statsobligationer	%		jan	0,78	–0,16 ²⁾	–1,59 ²⁾
Kort ränta, 3-mån statsskuldväxlar	%		jan	0,11	–0,09 ²⁾	–0,62 ²⁾
Statsskuldens månadsförändring	mdr kr		dec	103,7		
Valutakurs, TCW-index	18 nov 1992=100		30 jan	130,4	1,1	9,9

1) Säsongrensade tal 2) Procentenheter 3) Hushållens syn på den egna och den svenska ekonomin 4) Index för resp period 5) Från monetära finansinstitut

Utges av Statistiska centralbyrån, avd för nationalräkenskaper,
Box 24300, 104 51 STOCKHOLM
Tfn 08-506 940 00
Ansvarig utgivare: Monica Nelson Edberg
Redaktör: Thomas Bjurenvall
Layout: Monica Andersson

Copyright SCB. Citera gärna, men uppge källa.

ISSN 1653-9435

URN:NBN:SE:SCB-2015-A06T11501_pdf (pdf)